

Množični obisk naših gora – Naše planine so vse bolj obiskane, koče in planinske postojanke postajajo pretesne, posebej ob vikendih. Ljudje vse raje zahajajo v gore, kjer najdejo sprostitve in oddih v naravi. Ne le naši vrhovi in visokogorske postojanke, v teh vročih poletnih dneh so zelo obiskani tudi z gozdovi porasli hribi. Tako so preteklo nedeljo našeli na Blegošu kar 1500 obiskovalcev, na Ratitovcu 2000...

ZA VSAKDANJO RABO...

Leto XXXIV. Številka 61

GLAS

Kranj, torek, 11. 8. 1981

Cena: 7 din

List izhaja od oktobra 1947 kot tednik, od januarja 1958 kot poltednik, od januarja 1960 trikrat tedensko, od januarja 1964 kot poltednik ob sredo in sobotah, od julija 1974 pa ob torkih in petkih.

Ustanovitelji: občinska konferenca SZDL Jesenice, Kranj, Radovljica, Škofja Loka in Trzin – Izdaja: Časopisno podjetje Glas Kranj – Glavni urednik Igor Slavec – Odgovorni urednik v. d. Jože Košnjek

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

Poletno politično izobraževanje mladine

Vikre pri Ljubljani – Sredi tega meseca se bo v Solskem centru RSNZ v Vikrah pri Ljubljani začela poletna mladinska politična šola, ki jo vsako poletje pripravlja Republiška konferenca ZSMS. Program politične šole je že ustaljen: predavanja o splošnih vprašanjih političnega sistema so poprežena s plenarnimi zasedanji mladinskih in skupinskih delom, kjer si mladinski funkcionarji izmenjajo politične izkušnje. Med predavanji, ki jih bodo mladi letos poslušali v okviru političnega izobraževanja, omenimo le najvažnejša. O družbeno-ekonomskem razvoju države bo spregovoril podpredsednik Zveznega izvršnega sveta Zvone Dragan, o

aktualni gospodarski situaciji v Sloveniji s poudarkom na ekonomskih odnosih s tujino bo predaval predsednik slovenskega izvršnega sveta Janez Zemljarič. Roman Albreht bo mladim pojasnil smisel in probleme združevanja dela in sredstev, Franc Setinc se bo posvetil nacionalnemu vprašanju v Jugoslaviji, pri čemer bo podrobneje orisal sedanjo situacijo na Kosovu, beseda bo tekla tudi o medrepubliških odnosih. Predsednik Zveze sindikatov Slovenije Vinko Hafner bo predstavil usmeritve tretjega kongresa samoupravljalcev in vloga sindikata pri njihovem uresničevanju, odnose v mednarodnem delavskem gibanju bo prikazal Jože Smole. Posebej se bodo mladi posvetili problematiki organiziranosti in delovanja Zveze socialistične mladine. V okviru predavanj namreč pripravljajo tudi resolucijo za enajsti kongres ZSMS in mladinska politična šola je primerna priložnost, za natančno obdelavo statuta in tez za resolucijo.

Na skupinskih zasedanjih bodo podrobno spregovorili o vseh pod-

ročjih, na katerih delujejo mladi: mladinsko prostovoljno delo bo našlo svoj prostor v analizah in diskusijah, obravnavana bodo idejna gibanja mladosti, pa idejnopolično delo z njimi, obveščanje, ljudska obramba in še vrsta drugih dejavnosti. Govorili bodo tudi o metodah političnega dela z mladinci in pionirji, pomembno mesto pa v tem sistemu izobraževanja pomeni tudi stik z mladimi v zamejstvu. Le-tem je namenjenih več predavanj, vendar pa sodelovanje z njimi ne ostaja zgolj »papirnato«. Nekaj mladih predstavnikov slovenskih narodnostnih skupnosti iz zamejstva se bo namreč udeležilo politične šole, njihova udeležba pa bo pomembna izkušnja za nadaljnje politično sodelovanje med mladimi, ki zvezo z zamejstvom vzdržujejo že več let. Mladinske politične šole se bodo poleg drugih predstavnikov Občinskih konferenc ZSMS udeležili tudi kranjski mladinci. V to obliko izobraževanja se bo vključilo šest mladih: predsednik in sekretar ter štirje predstavniki področnih komisij. D. 2.

Julija večja poraba elektrike

Podatki o julijski porabi električne energije v Sloveniji silijo k domnevi, da bodo tudi statistični podatki o industrijski proizvodnji potrdili nekoliko živahnjšo dinamiko. Prejšnje mesec se je namreč poraba električne energije v naši republici gibala pod številkami, ki jih je napovedovala elektroenergetična bilanca. Julija pa je poraba 608 milijonov kilovatnih ur le za 0,3 odstotka zaostajala za količino električne energije, ki jo je za ta mesec napovedala elektroenergetična bilanca. Ob tem velja povedati, da je bila poraba v Sloveniji za 3,9 odstotka manjša od planirane.

Proizvodnja slovenskih hidroelektrarn je bila julija s 334 milijoni kilovatnih ur, v primerjavi z napovedjo iz letne bilance, 3 odstotke večja. V termoelektrarnah pa je prišlo do presega načrtovano. Daleč nad planirano je bila proizvodnja manjših agregatov šoštanjske termoelektrarne, kjer so proizvedli kar štirikrat toliko električne energije, kot je bilo predvideno, šoštanjski agregat je dal za tretjino več energije, ljubljanska toplotna pa za 17 odstotkov več.

Večja proizvodnja termoelektrarn je bila potrebna zato, da je bilo mogoče nadomestiti 60 milijonov kilovatnih ur, s katerimi je bila v letnih številkah za julij že upoštevana nuklearna, ki pa bo začela delati šele oktobra. Z 22,5 milijona kilovatnih ur električne energije je slovensko elektro gospodarstvo pomagalo tudi uporabnikom v drugih republikah.

Lansko jesen je bilo zgrajenih prve štiri kilometre takoimenovane uranske ceste skozi Poljansko dolino in sicer so dvopasovnico potegnili od Bodovelj do Gabrka. Te dni pa je začel asfaltno prevleko dobivati naslednji odsek od Gabrka do Visokega v dolžini nekaj več kot tri kilometre. Hkrati so začeli s pripravljalnimi deli na naslednjem odseku, ki bo segel do Gorenje vasi. Cesto gradi podjetje Primorje Ajdovščina v sodelovanju s Cestnim podjetjem iz Kranja. – Foto: L. B.

V SREDIŠČU POZORNOSTI

Planika, Peko in GLG

Gospodarski rezultati letošnjega prvega polletja so ponovno potrdili, da zunanjetrgovinska menjava ne zasleduje ciljev, ki smo jih zapisali v letošnji plan. Čeprav številčno zaostajanje ni veliko, se vse bolj slabša sestava izvoza; hitreje raste izvoz na konvertibilno področje, medtem ko je v večini občin, tudi gorenjskih, izvoz na konvertibilno področje za nekaj odstotkov pod planom ali celo zaostaja za lanskimi dosežki, zelo pa je upadel izvoz v dežele v razvoju. Nasprotno z izvozom pa uvažamo predvsem iz zahoda, saj smo si v hitrem industrijskem razvoju v zadnjih desetletjih ustvarili tudi veliko odvisnost od zahodnih surovin in reprovromaterialov.

Prav zato so v republici pripravili ukrepe, s katerimi naj bi pomagali ustvariti čimveč konvertibilnih deviz. Ob tem v marsikateri gospodarski veji poudarjajo, da imajo vse pogodbe za letos že sklenjene in jim novi ukrepi ne bodo veliko pomagali. Marsikje, tudi na Gorenjskem, naj za primer omenimo le Iskro Elektromotorji Železniki pa imajo vse možnosti za povečanje proizvodnje, tudi tuji partnerji bi bili pripravljene odkupiti večje količine, vendar jih pesti zelo slaba oskrba s surovinami oziroma reprovromateriali. Pri tem ne gre le za potrebne količine, temveč še v večji meri za kakovost vgradnih materialov, ki je večkrat tako slaba, da namesto v izdelke roma na odpad. Vendar tudi tisti, ki jih porabijo, že kvarijo ugled železnikarske tovarne. Prav zato, poudarjajo v Iskri, ne upajo sprejeti dodatnih izvoznih obveznosti, čeprav jim prostorske in tehnološke možnosti to dopuščajo. Težko bodo celo izpolnili sedanji izvozni plan, saj je bil izvoz prvega polletja prav zaradi slabe oskrbe, za dva do tri odstotke pod načrtovanim.

Nesprotno temu pa so med pomembnejšimi izvozniki na Gorenjskem tri organizacije, ki svoje obveznosti izpolnjujejo tako po količini, kot po izkupički in sestavi izvoza. To sta dve obutveni tovarni Planika in Peko ter sestavljena organizacija GLG, ki združuje gorenjsko lesno industrijo.

V Planiki so na primer v sedmih mesecih prodali na konvertibilno področje več kot milijon parov čevljev in iztržili dobrih 11 milijonov dolarjev, medtem ko je letni plan predvidel 15,2 milijona dolarjev izvoznega izkupička na zahodu. Uspeh, menijo, ne gre pripisati neki tradiciji, temveč sprotnemu prilaganju zahtevam tržišča in izrednemu prizadevanju, da so bile vedno na voljo potrebne surovine za delo. To jim je nekako uspevalo, čeprav se čevljarska industrija pri preskrbi srečuje s povsem enakimi težavami kot druge panoge. L. Bogataj

Sprejete spremembe resolucije Dohodek je merilo skupne porabe

Poglavitni namen pretekli teden sprejetih sprememb resolucije o gospodarski politiki naše države za letos je bil ustaviti nadaljnjo rast izločanja sredstev za skupno porabo in tako onemogočiti, da bi družbene dejavnosti imele na razpolago več denarja kot gospodarstvo. Tako se bodo lahko sredstva za izplačilo nadomestil nezaposlenim, za zdravstveno varstvo in socialno varstvo ter sredstva za oblikovanje materialnih rezerv in za uresničevanje z zakonom sprejetih obveznosti za intervencije v gospodarstvu iz sredstev organizacij združenega dela lahko večala za 30 odstotkov počasneje od rasti dohodka.

sredstva za odpravljanje posledic elementarnih nesreč. S tem dopolnilom, 17. člena zvezne resolucije želijo razbremeniti organizacije združenega dela čezmernih za- jemanj.

Ta omejitev pa ne bo veljala za prispevek za zvezni proračun, za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, za kompenzacije ter solidarnostna

31. gorenjski sejem

kranj 14.-24.8.'81

- velik izbor blaga široke potrošnje po nižjih cenah
- kmetijska mehanizacija
- bogat zabavni večerni program
- gostinske specialitete
- specialitete na žaru
- ribje specialitete

PO JUGOSLAVIJI

Galeb v domači luki

Solska ladja Galeb se je vrnila z že tradicionalnega šolskega križarjenja po Sredozemskem morju. Na 3704 milje dolgi poti je Galeb preplul štiri morja: Jadransko, Tirensko, Jonsko in Sredozemsko in pristal v La Valetti in Tripolisu. Ladja je bila štirideset dni plavajoča šola 32. in 33. generacije slušateljev Vojne mornariške akademije, ki sta s temi praktičnimi vajami zaključili letošnje šolanje.

Ziherlovi dnevi

Fakulteta za sociologijo, politične vede in novinarstvo, center za družbenopolitično izobraževanje in marksistični center pri CK ZKS pripravljajo v okviru Ziherlovih dnevov znanstveno srečanje pod naslovom »Odgovornost v samoupravni družbi, ki bo v Ljubljani 22. in 23. oktobra. Srečanje bo povezano s praznovanjem dvajsetletnice delovanja visoke šole za politične vede, sociologijo in novinarstvo.

Svetovni kongres hmeljarjev

V Novem Sadu se je v soboto sklenil 29. kongres hmeljarjev, na katerem je sodelovalo več kot sto predstavnikov iz 12 držav, članic mednarodnega hmeljarskega obrata, poleg njih pa še predstavniki Argentine, Avstrije in Bolgarije, ki so sodelovali kot opazovalci. Na štiridnevem posvetovanju so največjo pozornost posvetili uporabi sončne in drugih vrst energije v proizvodnji hmelja. S kongresa so poslali priporočilo strokovnjakom in znanstvenim institucijam v vseh dvanajstih državah, naj nadaljujejo s tovrstnimi raziskavami ter na prihodnjem kongresu, ki bo čez nekaj let v Bruslju, ponudijo pridelovalcem konkretne rešitve.

Ustavili gradnjo 50 objektov

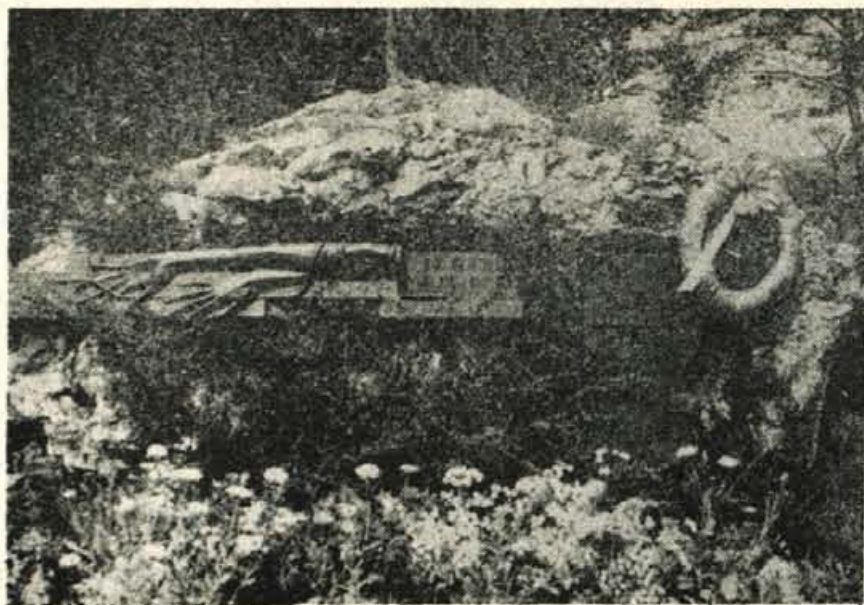
V minulem srednjeročnem obdobju so v Makedoniji vlaganja v družbenem sektorju preseglja sto milijard dinarjev, kar je 65 odstotkov več, kot je bilo prvotno predvideno. To je pomenilo 35 odstotno udeležbo investicij v družbenem proizvodni republike. V tem srednjeročnem obdobju za investicije ni na razpolago toliko denarja, zato sedaj v Makedoniji pregledujejo, katere investicije je nujno potrebno izpeljati. Med drugim naj bi bila dograjena rafinerija nafte v Skopju, rudarsko energetski kombinat Bitola I in II s 420 megavati skupne moči ter rudniki in industrija feroniklja v Kavadarcih, ki so že v končni fazi gradnje.

Največ zaslužijo rudarji

Rudarji, ki opravljajo eno najtežjih fizičnih del, v hrvaških premogovnikih zaslužijo največ med delavci te republike. V prvih petih mesecih je znašal njihov povprečni osebni dohodek 16.133 dinarjev, kar pomeni, da so rudarji zaslužili v poprečju 255 dinarjev več kot družbeni pravobranilci samoupravljanja.

V BiH za 35,4 odstotka več

Poprečni osebni dohodki v Bosni in Hercegovini so maja dosegli 8.893 dinarjev. V primerjavi z lanskim majem je to za 34,5 odstotka več. V gospodarstvu so se osebni dohodki povečali za 37,2 odstotka, v negospodarstvu pa za 27,5 odstotka. Kljub temu pa realni osebni dohodki še vedno za slabih osem odstotkov zaostajajo za lanskimi.

Po graničarskih poteh – V organizaciji občinske konference ZSMS Jesenice in obmejnih enot je bil minulo soboto pohod mladih iz jeseniške občine in graničarjev po treh graničarskih smereh v dolino Završnice, kjer je bila proslava ob spomeniku sekretarja SKOJ Dragoljuba Milovanovića. Mladi so krenili v Završnico mimo Medjega dola in preko Valvasorja. Žal se je pohoda v počastitev dneva graničarjev udeležilo premalo mladih iz občine. – Foto: D. Sedej

Mladi zadružniki na Vranskem

Slovenski mladi zadružniki so se že petič zbrali na »Kmečkih igrah« na Vranskem z namenom, da prikažejo svoje znanje in izkušnje pridobljene v šolah in na delovnih mestih. »Srečanja z namenom, da se mladi kmetovalci spoznajo, navežejo prijateljske stike in izmenjajo izkušnje, so izrednega pomena za širšo družbeno skupnost. Tega se zavedajo tudi mladi, ki morajo čas na Kmečkih igrah koristno izrabiti za preizkušanje svojega znanja, kmečkih spretnosti in sposobnosti, ter samega sebe,« je v pogovoru z vodji ekip poudaril predsednik republiške konference ZSMS Boris Baudek.

Tekmovalni del srečanja sta sestavljala večer kmečke kuhinje in kmečke igre. V večeru kmečke kuhinje so se mlade kuharice preizkušale v peki kruha, pripravi vsakdanjih in prazničnih jedi ter v pripravi jedi za posebne priložnosti. Sicer dobro razpoloženje in zavzetost tekmovalcev je že prvi dan kalilo slabo vreme. Vsakdanje jedi so najbolj pripravili Ljutomerčani, praznične Cerkničani, jedi, ki so jih postavljali na mizo ob pomembnejših kmečkih priložnostih, pa Novomeščani. Za jed večera pa so izbrali ajdove štruklje, ki so jih pripravile Škofjeločanke.

Naslednji dan so tekmovali v košnji, grabljenju ter spravlilu sena v mrežo, izdelavi klobas, vasovanju in plezanju na drog. Najbolj so se izkazali tekmovalci iz Šempetra. Poleg tekmovalnega dela so prireditelji organizirali tudi posvetovanje na temo »Zadruga, njena vloga in položaj mladih v njej«. Ogledali so si tudi kmetijske stroje v gradu Podgrad.

Kaj pravijo o srečanju Škofjeločani?

»Letos smo se že tretjič udeležili srečanja na Vranskem. Vsako leto izvemo na njem kaj novega, pa tudi sami sebe preizkušamo. Všeč nam je, spoznamo dosti novih prijateljev in si nabiramo izkušnje. Letos nas je malo motilo slabo vreme, vendar zagnanost ni popustila, saj smo bili v nedeljo okrepljeni še s celim kombijem domačih navijačev. Pripravili smo jed večera, ajdove štruklje, za katere smo prejeli lepo skulpturo. Na tekmovalstvu v Kmečkih igrah nismo imeli toliko sreče kot lani, ko smo bili drugi. Vendar je deseto mesto izmed sedemintridesetih tudi lep uspeh. Največ težav

Slovesno pod Krvavcem

Grad – V spomin na prehod partizanov II. grupe odredov preko Krvavca od 13. do 16. avgusta leta 1942. praznuje krajevna skupnost Grad pod Krvavcem te avgustovske dni svoj krajevni praznik.

Praznik bodo krajani slovesno obeležili s sklopom prireditev v soboto, 15. in v nedeljo, 16. avgusta. V soboto bo delegacija krajevne skupnosti in družbenopolitičnih organizacij položila spominske vence na grobišče, popoldne ob 17. uri pa bodo odkrili spomenik padlemu borcu II. grupe odredov na Bdinu. V nedeljo bodo krajani množično praznovali na Kriški planini pod Krvavcem. Kulturni program se bo začel ob 14. uri, praznovanje pa se nadaljevalo s tovariškimi srečanjem krajanov ob 19. uri.

nam je povzročalo vasovanje, saj danes res nismo več vajeni vasovati pod okni. Toda, kljub težavam je bilo na srečanju toliko zanimivega, da smo se odločili, da tudi naslednje leto ne bomo manjkali na njem. Veselo je bilo in zanimivo. Srečanja na Vranskem že leta potrjujejo, da je vedno več mladih, ki svoje življenje posvetijo kmetovanju in domačiji.

V. Primožič

Svečanost pod Storžičem

Tržič – Številni nekdanji borci, občani in gostje iz pobratenih mest so se v nedeljo dopoldne zbrali pod Storžičem, da bi počastili spomin na prvih osem žrtev v tržiški občini, ki so 5. avgusta pred štiridesetimi leti klonile v Verbičevi koči.

O tem dogodku, o ustanovitvi Storžiškega bataljona in o bojih za svobodo je pred spomenikom osmim revolucionarjem spregovoril Vladimir Erjavšek, ki je med drugim dejal, da je plamen prvih žrtev zajel vso tržiško občino in v štirih letih prerasel v veliko baklo svobode. »Tako kot so bili komunisti pred štiridesetimi leti gonilna sila upora,« je

nadaljeval, »se morajo tudi danes v prvih vrstah boriti proti vsem, ki hočejo izničiti velike pridobitve naše revolucije, življenje, ki smo ga zgradili v letih, ko nas je vodil tovariš Tito.«

Nedeljska svečanost pri spomeniku pod Storžičem je bila združena s srečanjem borcev Kokrškega odreda. Ob tej priložnosti so člani zgodovinske sekcije odbora Kokrškega odreda v sodelovanju z Gorenjskim muzejem v domu pod Storžičem postavili stalno spominsko zbirko, posvečeno ustanovitvi Storžiškega bataljona in njegovim prvimi žrtvam pri Verbičevi koči.

H. Jelovčan

S svečanosti pri spomeniku prvim tržiškim žrtvam, ki so 5. avgusta 1941. leta padle pri Verbičevi koči pod Storžičem. – Foto: H. J.

Dym pod Storžičem je odšel bogatejši za stalno spominsko zbirko, posvečeno ustanovitvi Storžiškega bataljona in njegovim brcem. – Foto: H. J.

Zanimivo taborniško življenje

Križe – Letos praznuje Zveza tabornikov Slovenije tridesetletnico. O delu in problemih tabornikov je pripovedovala Majda Kurent, vodnica odreda Kriška gora Križe.

»Osnovni smisel taborništva je po mojem mnenju pridobivanje samostojnosti, zaupanja vase, prilaganje življenju v skupnosti, ko lahko preko drugih spoznaš samega sebe in obratno. V življenju v naravi spoznaš svoje sposobnosti, razvijaš ustvarjalne sposobnosti, pomembno pa je tudi delo z mlajšimi,« je o petletnih izkušnjah pri taborniški organizaciji povedala Kurentova.

»Sestava organizacije je odvisna od družbenega reda in je pri nas veliko bolj svobodna kakor v drugih državah. Osnovna celica taborniške organizacije je vod. Članstvo pa se deli najprej na Murne (to so predšolski, ki jih je najmanj), Medvedke in Čebelice (do dvanajstega leta starosti), potem so taborniki in tabornice, od 18. leta naprej pa klubovci in klubovke, ki opravljajo navadno vodstvene funkcije. Vod šteje od pet do deset članov. V Križah je osem vodov. Aktivnega članstva je od sedemdeset do osemdeset ljudi, vseh skupaj pa nas je okoli 120.«

Kakšne veščine mora tabornik obvladati?

»Poznati mora topografijo in signalizacijo, znati postavljati šotore, pionirske objekte (to so stražni stolpi, lestve, vhod v tabor), nove veščine pa vedno preverjamo. Zato pripravljamo taborjenje, ki je letos v Fučkovcih ob Kolpi od 6. do 13. avgusta, kjer se mlajši člani prvič srečajo s pravim taborniškim življenjem. Pomembna sestavina taborjenja je gozdna šola, kjer gre za osvajanje novih taborniških veščin. Program taborjenja je pester in raznovrsten. Preizkus vsega znanja je vsakoletni Slovenski taborniški parti-zanski mnogoboj. Taborniki se srečujemo na raznih tekmovanjih, mi pa še najbolj sodelujemo z Odr-

dom stražnih ognjev iz Kranjskega čepav je v Tržiču še ena taborniška organizacija, vendar ni prave zadržanosti za boljše sodelovanje,« povedala Majda.

Taborniki v Križah imajo le malo prostora, kjer se sestajajo, obenem pa je skladišče in pisarna. Srečujejo se tudi s kadrovskimi problemi, ki so vrzel v članskih vrstah ob prestopu osnovnošolcev v srednjo šolo. Naprej na fakulteto. Največji so finančni problemi. Blagajničarka Andreja Nunar je povedala, da dobi od Zveze tabornikov občine niti dotacije. Denar dobijo za lastno dejavnostjo, pomagajo pri organizaciji raznih športnih tekmovanj, na maratonu so prodajali značke, taborniki pa financirajo iz tabornice, ki plača tabornik. Vsako leto naslovno prošnje na tržiške organizacije za zneženega dela, denar pa jim daje tržiška KS Križe. Taborniško opremo kupijo sami, kar ni najbolj poceni.

Pripravljajo se na drugo kulturno srečanje slovenskih tabornikov, ki bo v Križah ob koncu septembra, kjer se bodo slovenski taborniki predstavili z literarnimi, glasbenimi prispevki, diapozitivi, filmi in taborniškimi fotografijami. Taborniki v Križah so primer, ko je možno z veliko dobre volje in malo denarja doseči lepe uspehe.

M. Fornazarič

Delo mladih na Mežakli

Jesenice – Med 25. in 26. julija je potekala na Mežakli nad Jesenicami že tretja tridnevna lokalna delovna akcija brigadirjev iz seniške občine. Mladi, med njimi bilo 35 brigadirjev in v soboto 29 vojakov z Bohinjske Bele, so pomagali pri položitvi električne napelje. Seveda, prej so izkopali jarko kabela pa so vstavitvi tudi zasledili.

Minulo soboto popoldan so udeležence akcije pripravili predavanje o splošni ljudski obrambi, družbeni samozasčiti; ob tem so govorili predvsem o organizaciji delu brigade na akciji. Zatem so razvedrili ob kulturnem sporedu.

V nedeljo so mladinci do konca uredili traso in pripravili teren za miniranje. Pospravili so tudi notranjost doma, saj bo tod 29. avgusta letos prvo srečanje borcev in mladih slovenskih železarn. Kot prvo videvajo, se bo na njem zbralo okoli 2700 udeležencev.

Ob akciji brigadirjev na Mežakli je treba ponovno poudariti pomembnost mladinskega prostovoljnega dela. Mladi namreč opravijo delo ceneje, s varčevanjem in gradnjo prijateljstva med narodi.

R. Klinar

Invalidi v Logarsko dolino

Društvo invalidov Kranjskega gorenjskega bataljona II. brigade VDV vabi vse preživjele borce v soboto, 15. avgusta, ob 9. uri na zbor brigade na Ajšovici pri Novi Gorici. Ob tej priložnosti bodo tamkajšnje vojaške poimenovali po komandantu brigade gade Slavku Furlanu-Dušetu. Odbor priporoča udeležence, da potujejo z vlakom, ki odpelje Jesenic ob šestih uri in dvajset minut. Za ceneši prevoz koriste odrezke pokojnin. Po prihodu na mesto zborovanja naj se vsi prijavijo odboru bataljona.

V soboto na Ajšovico

Društvo invalidov Kranjskega gorenjskega bataljona II. brigade VDV vabi vse preživjele borce v soboto, 15. avgusta, ob 9. uri na zbor brigade na Ajšovici pri Novi Gorici. Ob tej priložnosti bodo tamkajšnje vojaške poimenovali po komandantu brigade gade Slavku Furlanu-Dušetu. Odbor priporoča udeležence, da potujejo z vlakom, ki odpelje Jesenic ob šestih uri in dvajset minut. Za ceneši prevoz koriste odrezke pokojnin. Po prihodu na mesto zborovanja naj se vsi prijavijo odboru bataljona.

Krompir po 5,20 dinarja

Slovenski izvršni svet je sprejel odlok o zaščitni ceni jedilnega krompirja za letošnje leto. Organizacija združenega dela, ki same pridelujejo krompir ali v sodelovanju s kmeti, je zagotovljena cena 5,20 dinarja za kilogram. Zaščitna cena velja le za pridelovalce, ki bodo do 15. avgusta sklenili pogodbo o prodaji jedilnega krompirja s trgovsko ali drugo delovno organizacijo, ki se ukvarja s prometom tega pridelka.

Uspešno in delavno

Škofja Loka — Na podlagi izidov referenduma maja 1980 se je dotanja krajevna skupnost Škofja Loka razdelila na štiri nove krajevne skupnosti: Loka-mesto, Stara Loka-Podlubnik, Kamnitnik in Trata. Skupščine teh novoustanovljenih krajevnih skupnosti pa so bile formirane ob koncu lanskega in v začetku letošnjega leta.

Krajevna skupnost Stara Loka-Podlubnik je imela že dve seji skupščine KS, februarja in junija letos. V njej so zastopani delegati delovnih ljudi in občanov, ki prebivajo na območju krajevnih skupnosti ter delegati temeljnih organizacij združenega dela, družbenopolitičnih in družbenih organizacij in društev na območju KS. Imenovan je bil tudi 13-članski svet KS, ki je imenoval komisije za različna področja dela: za področje komunalnih dejavnosti, kulture in izobraževanja, zdravstva in socialnega skrbstva, informiranja, telesne vzgoje in rekreacije, splošne ljudske obrambe in družbene samozastite ter za statutarno-pravne zadeve. Vendar pa bodo lahko vse naloge posameznih komisij uspešno in v splošno zadovoljstvo opravljene le ob široki in vsestranski podpori vseh krajanov in vseh društev in organizacij v KS. Ustanovljeni so bili tudi štirje komiteji oziroma odbori. To so komiteji za splošno ljudsko obrambo in družbeno samozastito, svet potrošnikov, poravnalni svet in odbor za samoupravni delavski nadzor. Posebej pomembno je delo komiteja za SLO in DS. Naloga tega komiteja je izdelava načrta samozastitnih dejavnosti in načrta za delo narodne zastite. Pripravil je tudi načrt pripravljenosti in drugih ukrepov, ki naj bi v slučaju izrednih razmer ali vojne omogočili učinkovito delo samoupravnih organov KS.

Na novo pa je bila organizirana tudi mladina v Podlubniku. Lahko zapremo, da je delo mladih v Podlubniku uspešno. Posebej delavnost so bili v mesecu mladosti. Organizirali so občinskevalno akcijo po naselju, ki je bila potrebna, saj se je skozi zimski čas nabralo kar precej po nepotrebnem odloženih odpadkov. Za prvi maj so ob Sori pripravili in zakurili kres, ki je poleg mladih privabil tudi številne starejše kraje. Ob dnevu mladosti so v prostorih krajevnih skupnosti priredili ples, na prireditvi OK ZSMS ob 25. maju pa so se predstavili s prikupnim kulturnim programom. Posebej pereč in pred samoupravne organe KS postavljen problem je bil prostor delovanja mladine. Po pričetku organiziranega delovanja mladine v Podlubniku je bil tudi ta problem rešen. Mladi so dobili svoje »mesto pod soncem« v prostorih KS v novem potrošniškem centru v Podlubniku. Vendar pa podlubniški mladinci niti v poletnih mesecih ne mirujejo. Organizirali in uspešno iz-

vedli so zbiralno akcijo starega papirja in drugega odpadnega materiala. Poleg tega so se sprejeli in izdelali svoj statut. Poleg mladincev samih so bili za ponovno ustanovitev organizacije ZSM v Podlubniku zaslužne še vse družbenopolitične organizacije KS in organi občinske konference ZSMS v Škofji Loki.

Ob ustanovitvi KS St. Loka-Podlubnik se je pojavilo vprašanje celovitosti in enotnosti te krajevnih skupnosti. Gre namreč za dve in-

teresno različni področji v KS: Staro Loko z zaledjem in novo naselje Podlubnik. Zaradi dobrega, pravičnega in predvsem odgovornega dela vseh organov KS je bilo opravljeno tudi to navidezno neskladje. Z ustanovitvijo vseh samoupravnih organov v KS Podlubnik so bili dani vsi pogoji za nemoteno delo KS, ki je do sedaj bilo zavzeto, delovno in uspešno.

J. Z.

Trgovski center Podlubnik — Foto: Z. J.

Ukrepi zaustavili rast cen

V Sloveniji so se julija letos v primerjavi z mesecem poprej cene na drobno povečale za 1,2 odstotka, kar kaže, da so administrativni ukrepi zaustavili njihovo rast — Še vedno so seveda za 45,3 odstotka višje kot so bile julija lani

Administrativni ukrepi so julija zaustavili skokovito rast cen in v zadnjem mesecu so se povečale le za 1,2 odstotka. Še vedno pa seveda ostaja dediščina mesecev poprej, saj so cene na drobno v Sloveniji v primerjavi z lanskim julijem višje za 45,3 odstotka.

Po podatkih slovenskega zavoda za statistiko so se v zadnjem času podražile zlasti stanarine, šolske potrebščine in časopisi, usnje in gumijasti izdelki, gospodinjstvi stroji, bombažne tkanine, svinjska mast, gradbeni material, obrtne in komunalne storitve itd. Na lestvici največjih podražitev pa so vrhnja mesta zapustila tekoča goriva, obutev ipd. kar seveda napoveduje, da kmalu utegnejo nastati spremembe.

V zadnjem letu torej po primerjavi cen v letošnjem juliju z lanskim julijem so se na vrhu največjih

podražitev znašale šolske potrebščine in časopisi, ki so dražji za 79 odstotkov, zelenjava je dražja za 78,9 odstotka, jajca 66,9 odstotka, gradbeni material 64 odstotkov, mesni izdelki 63,8 odstotka, žito in žitni izdelki 61,5 odstotka, ribe 59,8 odstotka, kemična kmetijska sredstva 55,9 odstotkov, alkoholne pijače 50,7 odstotka, tekstilni izdelki 48,2 odstotka, mleko in mlečni izdelki 45,3 odstotka, kurjava 45,1 odstotek, razsvetljava 43,6 odstotka, usnje in gumijasti izdelki 41,9 odstotka, prometne storitve 41,9 odstotka, poštne storitve 40,3 odstotka, električni gospodinjstvi aparati 37,6 odstotka, komunalne storitve 35,4 odstotka, tobačni izdelki 31,2 odstotka, čistila 30,1 odstotek, tekoča goriva in maziva 29,2 odstotka, obrtne storitve 29,2 odstotka, stanarine 28,1 odstotek, PTT storitve 25,8 odstotka, sadje 15,5 odstotka.

Brez pravilne setve ni obilne žetve

Odgovornost pospeševalnih služb

Gorenjska kmetijska zadruga naj bi letos z razliko od lanskih 34 ton odkupila 150 in drugo leto že 300 ton pšenice — Odgovornost pospeševalne službe in kmetovalcev, da sedanji hektarski donos pšenice (blizu 30 metraških stotov) približajo povprečnemu pridelku na družbenih poljih

KRANJ — Gospodarske razmere in pomanjkanje deviz za uvoz pšenice silita družbene in predvsem zasebne kmetovalce, da bodo pričeli na pšenico gledati tudi z družbenega vidika in ne le kot eno izmed poljščin v njihovem kolobarskem sistemu. »Pšenično breme« so doslej pretežno nosili družbeni pridelovalci, njim naj bi se že letos in v naslednjih letih pridružili tudi zasebniki.

V Gorenjski kmetijski zadrugi so njeni člani in kooperanti posejali lansko jesen okoli 800 hektarjev pšenice. Z njih naj bi letos odkupili okoli 150 ton, kar je v primerjavi z lanskimi 34 tonami domala petkrat več. Za naslednje žetev so si zadali že obetavnejše načrte: slovenska žitna skladišča naj bi člani in kooperanti GKZ obogatili s 300 tonami pšenice.

To niti ne bo lahka in enostavna naloga, četudi bo površina, posejana s pšeničnim semenom, ostala enaka kot ob lanskem setvi. Doselej so namreč kmetje zaradi cenovnih nesorazmerij med pšenico in reprodukcijskim materialom ter med pšenico in koruzo uporabljali osnovno surovino za kruh, kot se jim je zdelo osebno najbolj koristno. Okoli 30 odstotkov vsega pridelka so mislili v moko za domačo peko kruha, ostanek je kmeti

kot krmilo v jasnih hleva ali koritih svinjaka. Družbeno neodgovorno, če pomislimo, da smo morali pridelke gojiti tudi z gnojili, kupljenimi z dragocenimi devizami, oziroma zaradi manjka uvoziti samo pšenico.

Toda ne gre kriviti samo kmetovalce. Tudi družba je z omenjenimi nesorazmerji pospeševala odtok pšenice v hleve namesto v roke pekarn. Zadnji čas je bil, da je menjava pšenice — koruza dobila ustrežnejše temelje. Za kilogram pšenice dobi zdaj kmetovalec v zadrugi »navideznih« 9,30 dinarja oziroma kilogram koruze po 7,15 dinarja in razliko 2,15 dinarja do odkupne cene pšenice. Če vemo, da kilogram koruze stane v trgovini 11,03 dinarja, potem je stvarna cena odkupljene pšenice pri zamenjavi s koruzo znatno višja — 13,18 dinarja. Gorenjska kmetijska zadruga in občinski intervencijski sklad skušata boljše pridelke pšenice in s tem večji odkup zagotoviti tudi z drugimi ukrepi. Tako bodo kmetom, ki bodo z zadrugo organizacijo sklenili pogodbo o oddaji vsaj dveh ton pšenice, regresirali pri nakupu s šestimi dinarji vsak kilogram pšeničnega semena. »Odlive« pšenice skuša preprečiti tudi zvezni izvršni svet z nedavno sprejetim odlokom o prepovedi uporabljanja pšenice za kr-

mljenje živine. Drugi »zakon«, ki zavezuje kmetovalce k smotrnejšemu izkoriščanju in obdelovanju polj, je navodilo republiškega komiteja za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano o tem, kdaj se šteje da obdelovalec ravna kot dober gospodar. Navodilo velja od prvih avgustovskih dni in izrecno govori o tem, da morajo kmetovalci dosegati hektarski donos, kakršen v povprečju velja v posamezni občini.

Prav v tem je večina članov in kooperantov GKZ letos in leta nazaj odstopala od »normativov«. Njihov hektarski donos pšenice znaša 26 do 30 metraških stotov, medtem ko je v družbenem sektorju znatno višji (okoli 40 stotov). Pred pospeševalno službo je zato pomembna naloga in tudi precejšnja družbena odgovornost. Zagotoviti morajo ustrezno in pravilno setev, od katere je v največji meri odvisna tudi žetev. Naloga, ki so jih sprejeli pospeševalci so povsem določene: do 15. avgusta morajo za vse semenske sorte pšenice pripraviti ustrezno navodilo o setvi, gnojenju, dognojevanju in uporabi zaščitnih sredstev. Pogosteje bodo morali na polje in stopiti v osebni stik s pridelovalci.

Račun ob tem je preprost: če bi na posejanih 800 hektarjih dvignili hektarski donos za vsega štiri metrske stote, bi pridelali dodatnih 320 ton pšenice. In če bi kmetje oddali zadrugi le ta »višje« kot rezultat boljšega gospodarjenja, bi že izpolnili svojo obvezo do družbe.

C. Zaplotnik

NAŠ SOGOVORNIK

Franc Čop, psiholog

Velika hiba — slaba organizacija dela

Franc Čop je psiholog v leški Verigi in je raziskoval izkoriščenost delovnega časa — Delavce spodbuja k delu dobra organizacija dela in ne toliko denar

Franc Čop je vodja kadrovske službe v leški Verigi, po poklicu pa je psiholog. Franc Čop je pripravil zanimivo analizo o izkoriščenosti delovnega časa v Verigi, analizo, ki je pokazala pri nekaterih vprašanih prav zanimive rezultate. Tako zanimive, da jih nekateri kar niso hoteli sprejeti in niso verjeli v raziskovalno metodo, vendar je rezultate analize kar treba sprejeti. Odkrivajo pač, da vse premalo delamo na delovnem mestu, a ne le v leški Verigi, ki je služila kot vzorec, temveč tudi marsikje drugje.

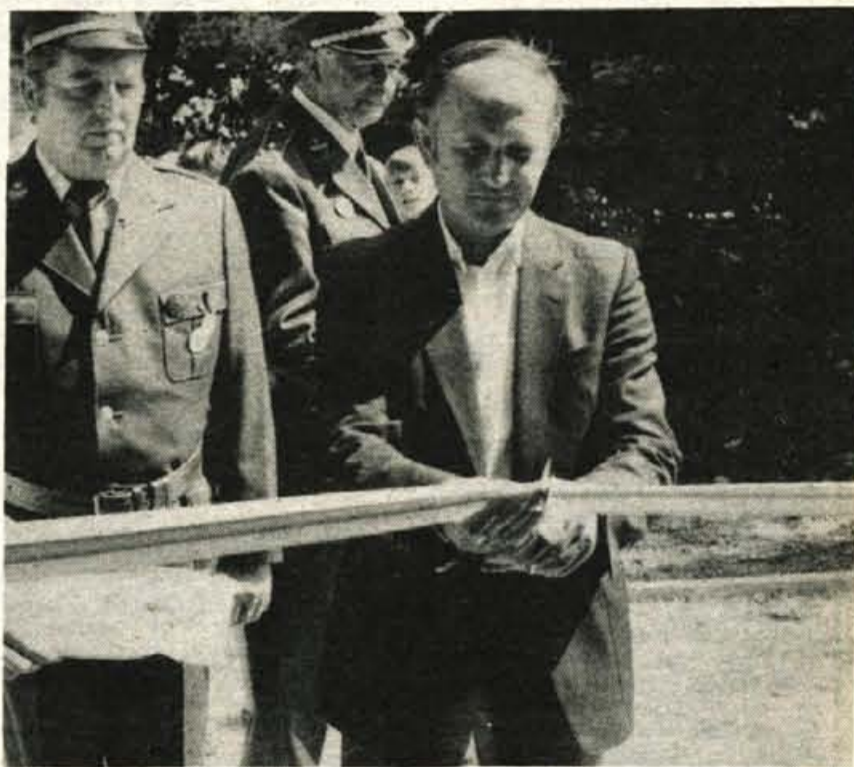
»Analiza, ki je že precej stara,« pravi Franc Čop, »je pokazala, da stroji delajo povprečno po pet ur. Vendar pa je treba upoštevati, da so bile tedaj v verigarni posebne razmere, da je bila temeljna organizacija brez večjih naročil, a vendarle. Izkoriščenost strojev bi bila lahko večja. Prav tako je bilo jasno, da so nekateri stroji brez nujnega nadzorstva, najbolj pomembno pa je to, da so stroji stali zato, ker ni bilo naročil in dela. Med posameznimi proizvodnimi procesi je tudi premalo usklajenosti, zato ker ni dobre organizacije dela in predvsem zato, ker ni bilo dela.

Najbolje so se namreč odrezale tiste temeljne organizacije, ki so imele dovolj naročil in dela. Tam je bila produktivnost višja, z disciplino pa tudi ni bilo težav. Menim, da so sami disciplinski ukrepi dokaj neučinkoviti, delavci so najbolj zadovoljni, če imajo delo in če delajo.

Zanimiva je tudi analiza o nočnem delu, ki smo jo napravili pred leti. Rezultati kažejo, da delavci z nočnim delom niso nezadovoljni in tudi bolniškega staleža ni bistveno več zaradi nočnega dela. Delavci iz nočne izmene morajo opraviti strožji zdravniški pregled, zdravi so, zadovoljni pa so zaradi nočnega dodatka in tako niso nasprotniki dela ponoči. To so predvsem delavci »srednjih« let, ki so zdravi, ki potrebujejo denar; bolje bi seveda bilo, ko bi delali po dva ali tri mesece izključno ponoči in ne le nekaj dni, vendar je razumljivo, da nihče ne želi biti toliko časa »izoliran«. Mi vsi si prizadevamo, da bi delavce, ki delajo pod najtežjimi pogoji, premestili na lažja delovna mesta, da bi bilo čimmanj invalidov. Vendar delavci le težko zapuščajo delovna mesta, ki so se jih navadili.

Nasploh pa velja, da delavce spodbuja k večji produktivnosti in delu predvsem dobra organizacija dela, ki je pri nas marsikje še velika hiba in ovira. Če imajo na delovnem mestu dovolj dela, so zadovoljni, z disciplino ni težav, produktivnost je večja, zato bi se morali tja v marsikateri delovni organizaciji veliko bolj zavedati.

D. Sedej

Nov gasilski dom v Bistrici je v soboto odprl Jakob Stabuc, predsednik krajevnih skupnosti — Foto: H. J.

V Bistrici nov gasilski dom

Tržič — Gasilska tradicija je v Bistrici pri Tržiču stara že dobrih pet desetletij. Septembra 1930. leta so krajan na prvem občnem zboru ustanovili gasilsko društvo, ga opremili z brizgalno, vozom in najnujnejšimi pripomočki. Po štirih letih so dobili še gasilski dom. Požrtvovalni gasilci so v vseh teh letih neštokrat priskočili na pomoč. Tako kot njihova številčnost, spretnost, opremljenost pa je rasla tudi želja, da bi dobili nov, večji in sodobnejši dom.

Junija lani se je začela njegova gradnja. Nosilka investicije je bila krajevna skupnost, ki je s sredstvi tretjega občinskega samopriskupka, s kreditom zavarovalne skupnosti Triglav in s pomočjo občinske požar-

ne skupnosti v Ročevnici pridobila pomemben objekt.

Pomemben ne le za gasilce, ki so v njem dobili dovolj prostora za hranitev opreme in za usposabljanje članov, ampak za vse krajeane, saj se bodo v domu izobraževali v znanju in veščinah, ki jih od njih zahteva civilna zaščita in splošni ljudski odpor.

Gasilski dom, ki je stal okrog 8,5 milijona dinarjev, je zgrajen šele v prvi etapi. Druga je bila načrtovana s sredstvi četrtega občinskega samopriskupka, ki pa, žal, ni uspel. Kljub temu si bodo krajan prizaževali, da pridobijo še prostore za družbenopolitično in kulturno udeleževanje. Dolgoletno željo bo najbrž mogoče uresničiti le z lastnimi prispevki.

H. J.

Več prodali na tuje, manj doma

Kljub težavam pri oskrbi s surovinami in embalažo so v medvoškem Colorju v letošnjem prvem polletju izdelali za 2 odstotka več smol, barv in lakov – Finančni kazalci gospodarjenja krepko presegli načrtovane – Izvoz, predvsem v Sovjetsko zvezo, za 56 odstotkov višji od načrtovanega – S sovlaganji v bazično kemijo skušajo zmanjšati odvisnost od uvoza surovin

Medvede – Color iz Modvod je ena izmed enajstih delovnih organizacij s širšega ljubljanskega območja, ki so vključene v sozd Kemija, 660-članski delovni kolektiv tovarne, ki ima 75-letno tradicijo, izdeluje umetne smole, barve in lake. V letošnjem prvem polletju so izdelali 20.745 ton izdelkov, tretjino so predstavljale smole, drugi dve premazi. V primerjavi z lanskim prvim polletjem je proizvodnja porasla za 2 odstotka, kar so dosegli z večjo produktivnostjo in boljšo organizacijo dela, saj so pri zaposlovanju ostali na lanskem ravni. Če bi bili pogoji gospodarjenja stabilnejši, bi lahko naredili še za 2 do 3 odstotke več, ocenjujejo v Colorju.

Prodali so 18.877 ton izdelkov, kar je v primerjavi z lanskim prvim polletjem za 2 odstotka več. Manj so prodali doma, več na tuje, kar je seveda rezultat izvoznih prizadevanj našega gospodarstva. V skupni prodaji je izvoz predstavljal 18,9 odstotkov in načrtovani obseg izvoza so presegli za 56 odstotkov. Za 66 odstotkov več kot so načrtovali so prodali na klirinško področje, predvsem v Sovjetsko zvezo, za 18 odstotkov več pa na konvertibilno področje. V skupnem izvozu prodaja na klirinško področje zavzema 85 odstotkov. Vrednost znatnega porasta izvoza je upadla prodaja doma, za 8 odstotkov v primerjavi z lanskim prvim polletjem oziroma za 12 odstotkov manj kot so načrtovali.

Tudi finančni kazalci gospodarjenja so krepko presegli načrtovane. Tako je Color v letošnjem prvem polletju dosegel 1,3 milijarde dinarjev skupnega prihodka, kar je 32 odstotkov več kot so načrtovali in ustvaril 0,3 milijarde dinarjev dohodka, kar je prav tako 32 odstotkov nad planom. Čisti dohodek je bil kar za 42 odstotkov višji od načrtovanega. Dober finančni rezultat je posledica ugodnih cen, ki so jih dosegli pri

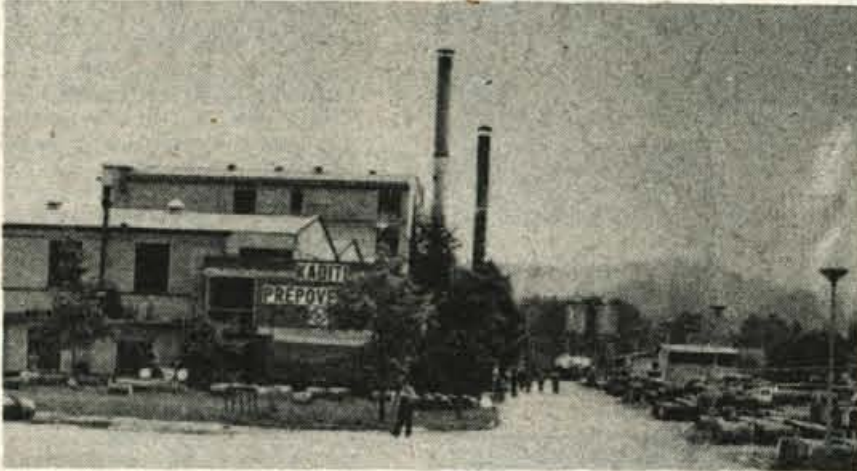
prodaji predvsem v Sovjetsko zvezo ter prilagajanja proizvodnje tržnih potrebah, saj so opustili izdelke, ki niso šli v prodajo ter izdelke v katerih je delež uvoženih surovin znaten.

Vendar pa so v Colorju že pred koncem polletja začeli izvoz v Sovjetsko zvezo omejevati, saj zaradi odvisnosti od uvoza surovin s konvertibilnega področja iščejo možnosti prodaje drugod, tudi v deželah tretjega sveta. 43 odstotkov surovin so letos morali kupiti na

tujem, tudi zato, ker je bila doma oskrba slaba, saj so domači dobavitelji zagotovili 15 odstotkov surovin manj, kot so v Colorju načrtovali. Pri vseh surovinah so načrt dosegli 93 odstotno, še slabše je bilo pri embalaži, pri kateri so načrt dosegli le 70 odstotno. Zaloge kovinskih in plastičnih sodov so skoraj pošle in tedi dni je ena najtežjih nalog oskrba z embalažo.

Da bi zmanjšali odvisnost od uvoza surovin, je eden osnovnih ciljev sozd Kemija pospešiti dejavnost na področju bazične kemije pri nas, da bi zagotavljala surovine za predelovalno kemijo. Naložbe na tem področju spadajo med prednostne. Color na podlagi skupnega dohodka združuje sredstva v višini 40 milijonov dinarjev za sovlaganja v ta namen.

M. Volčjak

V medvoškem Colorju so v letošnjem prvem polletju finančni kazalci gospodarjenja krepko presegli načrtovane, na tuje so prodali 60 odstotkov izdelkov več kot v lanskem prvem polletju.

Moderna telefonska centrala

V jeseniški Železarni so dobili novo, moderno telefonsko centralo – Od 20 poštnih linij na 150 linij – Zmogljivosti tudi do 2.000 priključkov

Jesenice – V jeseniški Železarni so se delavci temeljne organizacije telegrafskih in telefonskih zvez preselili v nove prostore, v stavbo, kjer je novi računski center jeseniške Železarne. S preselitvijo pa delavci niso prišli le v večje in svetlejšje prostore, temveč delajo zdaj ob najbolj sodobnih telefonskih in telegrafskih aparatih.

Dolgo časa so imeli prav delavci telegrafskih in telefonskih zvez izredno slabe delovne pogoje. Telefonska centrala je bila ob novih in novih telefonskih številkah v Železarni občutno premajhna in tudi zunanjih zvez je bilo premalo. Na telefonske pogovore ali na oddajo telegrafskih sporočil so morali naročniki izredno dolgo čakati kljub prizadevanjem delavcev. Prej so imeli le 20 poštnih linij, kar nikakor ni zadostovalo, zdaj pa imajo 150 telefonskih linij.

Poleg tega so poleg najsodobnejših telefonskih aparatih namestili števec pogovorov, ki beležijo število klicev. To in še nekateri drugi ukrepi naj bi zagotovili, da bi v telefonskem prometu železarne tudi varčevali, obenem pa bodo zdaj po temeljnih organizacijah lahko delili telefonske stroške tako, kot so jih ustvarili.

Pri ureditvi telefonske centrale in namestitvi telegrafskih naprav v železarni so opravili veliko dela izredno temeljito in dosledno. Poskrbeli so za kar najboljšo funkcionalnost in zadostili vsem zahtevam in predpisom, tako, da sodi jeseniška centrala med najboljše. Ob tem so delavci telegrafskih in telefonskih zvez še posebej pohvalili neumorno strokovno delo vodja centrale Branka Stareta, ki je z veliko osebnostno prizadevanjem prispeval, da je centrala danes kar najbolje urejena. Pod njegovim vodstvom je bila tudi montaža izredno hitro opravljena, kar nikakor ni bilo lahko delo, saj so, na primer, morali spojiti okoli 3.000 žic na kabliah. Priklon so opravili v rekordnih dveh dneh, v tem času pa so železarno z reševalno službo, gasilci in drugimi povezovali UKV sprejemniki.

Nova telefonska centrala ima zmogljivost 1.500 števil z možnostjo, da se na novo priključi še 500 naročnikov. Z njo so torej odpravili velike probleme prezasedenosti in slabih delovnih pogojev zaposlenih. Prav v organizaciji telegrafskih in telefonskih zvez jeseniške Železarne

so delavke, ki so že domala tri desetletja na delovnem mestu telefonistk. Kaj pravijo o precejšnji spremembi delovnih pogojev in novi pridobitvi:

Ida Iskra, 28 let v Železarni

Ida Iskra je v telefonski centrali 28 let: »V telefonski centrali sem začela delati leta 1953 in bila zraven, ko je začela obratovati. Bile smo tri telefonistke, delale sprva tudi ob nedeljah in ponoči. Po petih letih sem delala na teleprinterju, kjer sem še danes. V začetku je še kar šlo, potem pa je postajala centrala občutno prezasedena in včasih si skoraj izgubil živce, tako dolgo je bilo treba čakati na medkrajevni pogovor ali oddajo telegrafa. Prej smo morali vedno naročiti in poiskati zvezo preko Zagreba ali Beograda. Zdaj je neprimerno bolje, ko lahko delamo brez posrednikov in tudi naročniki so bolj zadovoljni.«

Milka Košir je 24 let v centrali: »Prej smo imele le pet poštnih linij in ko je centrala postajala prezasedena, so se naročniki večkrat jezili, ker so morali izredno dolgo čakati. Zdaj so pogoji dobri, prostori prijetni, možnosti za delo pa neprimerno boljše. Vsi delavci smo veseli, da smo končno v tako lepih prostorih in da bomo zares lahko, takoj in neposredno vključili vsakega naročnika ter postali zvezo, ki si jo želi.«

Pod planom zaradi slabe oskrbe

Čeprav so v Iskri Elektromotorji naredili za petino več kot lani v enakem času, so za nekaj odstotkov pod planom – Vzrok je slaba oskrba s surovinami in reprodukcijski materiali – Če bi bila oskrba v redu, bi lahko izvoz povečali za 30 do 40 odstotkov

Železniki – V Iskri – Elektromotorji Železniki so v prvem polletju naredili za dobrih 20 odstotkov več kot lani v enakem času, vendar je proizvodnja za tri odstotke pod planom. Tudi drugi kazalci poslovanja so za dva do tri odstotke manjši od števil, ki so jih zapisali v letni plan. Vzrok za manjšo proizvodnjo od planirane in za toliko manjši izvoz je slaba oskrba z domačimi surovinami, ki jim je povzročala zastoje v proizvodnji, manjšala produktivnost in večala stroške poslovanja.

Največ težav so imeli zaradi pomanjkanja dinamno pločevine, katere edini proizvajalec je pri nas jeseniška Železarna. Izdelovalec potrebnih količin ni mogel dobaviti zaradi lastnih težav s surovinami. Vendar se je oskrba v zadnjem času nekoliko popravila in v Iskri pričakujejo, da jeseni zaradi tega materiala ne bo več toliko težav.

Drug material zaradi katerega so imeli v proizvodnji zastoje, je »lak žica«, ki jo izdeluje tovarna kablov Svetozarevo. Še več težav kot neredna dobava, jim povzroča izredno slaba kakovost žice, ki je tako zanič, da pogosto konča na odpadu. Reklamacije so neuspešne, ker bi zavrnjena pošiljka pomenila, da naslednje ne bi bilo.

Če ne bi bilo zastojev v proizvodnji, bi bili rezultati aktiviranja nove investicije veliko večji. Predvsem bi bil lahko izvoz za 30 do 40 odstotkov večji. Vendar zaradi slabe oskrbe s surovinami v Iskri ne upajo sprejeti dodatnih obveznosti izvoza, ker bodo težko izpolnili celo stare obveze do inozemskih partnerjev. Prav zato nič preveč optimistično ne pričakujejo drugega polletja.

Slaba kakovost materiala, ki ga vgrajujejo v izdelke, jim namreč kviri zaupanje tujih partnerjev. Primorani so, da zaradi nekvadratnih materialov, stalno spreminjajo tehnološke postopke, zato pa se manjša produktivnost, slab material pa povzroča tudi okvare na strojih. S tem nastajajo dodatni stroški, ki bremenijo tekočo proizvodnjo in onemogočajo izkoriščanje avtomatizacije, ki so jo vgradili v proizvodnjo.

Nekaj izpadov v proizvodnji pri oskrbi s surovinami, materiali in raznimi dovoljenji vse leto povzročajo dopusti v ustreznih institucijah. V Iskri pa imajo že vrsto let kolektivni dopust, ker je proizvodnja velikoserijska in bi dopusti koriščeni na drugačen način, povzročali prevelike zastoje. Drug vzrok, da so se odločili s kolektivnimi dopusti nadaljevati je v tem, da imajo kolektivne dopuste tudi vsi tuji partnerji, s katerimi imajo sklenjene dolgoročne pogodbe in to v istem času. Čas kolektivnih dopustov izkoristijo, za vzdrževanje in popravilo strojev in opreme, da potem ni med letom težav pri delu.

L. Bogataj

Pregled polletnega dela

BLGD – Na minuli seji sveta temeljne organizacije kooperantov, ki je bila na Gornjem gospodarstvu Bled, so delegati sprejeli polletni obračun temeljne organizacije in polletni obračun hranilno-kreditne službe GG Bled, potrdili poročilo o izidu referenduma, na katerem so dopolnili statut in samoupravni sporazum o sdrutitvi v sestavljeno organizacijo združenega dela GLG, pravilnik o odgovornosti delavcev ter nekatera druga vprašanja.

Zaradi stabilizacijskih ukrepov letos odpadajo bančna sredstva, krediti za gradnjo gospodarnih cest, zato nekateri načrtovane gospodne ceste letos ne bodo dograjene in tudi načrtovana oprema in stroji ne bodo nabavljani zaradi zmanjšanja vvoza. Pred sprejetjem polletnega obračuna temeljne organizacije kooperantov za letošnje prvo polletje so delegati ugotovili, da so bili doseženi zelo dobri rezultati. V primerjavi z lanskim prvim polletjem je bil celoten prihodek večji kar za 83 odstotkov. Res je, da so na povečanje prihodka vplivale povečane prodajne cene, ki so letos za 67 odstotkov večje, res pa je tudi, da je bila letos kar za 3.800 kubičnih metrov povečana oddaja lesa. Doseženi čisti dohodek je bil letos kar za 1,4 krat večji od lani. Na seji pa so ugotovili, da je cena hlodovine v posameznih regijah različna in odstopa tudi za 500 dinarjev za kubični meter v enaki kakovosti, kar ni pravilno.

Strokovne službe so zadolžili, da do naslednje seje pripravijo pojasnila ali točno smiselnost, kako nastane cena lesa, kar se glede na nisko ceno hlodovine v posameznih regijah različna in odstopa tudi za 500 dinarjev za kubični meter v enaki kakovosti, kar ni pravilno.

Ciril Rozman

Milka Košir, 24 let v Železarni

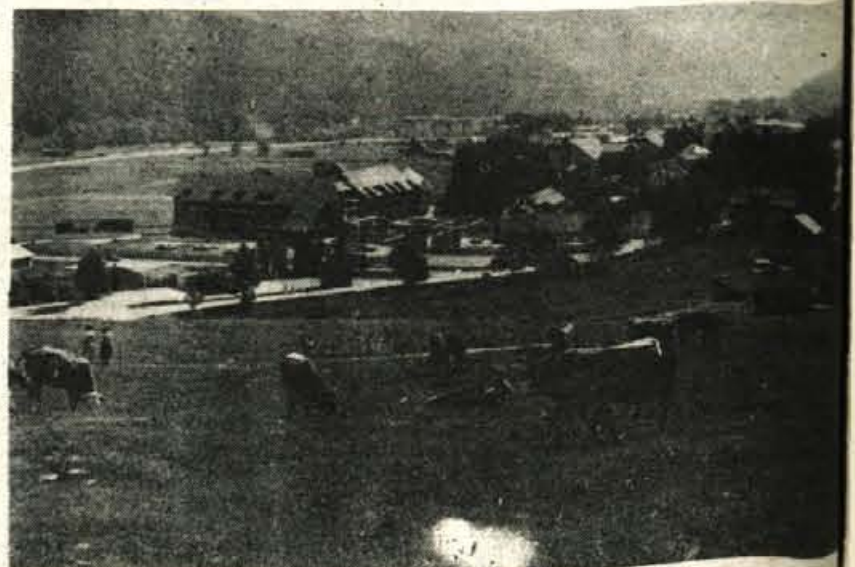

Stana Novak, 28 let v Železarni

Stana Novak je v centrali 28 let: »Delavke v centrali smo skupaj že veliko let in vsa ta leta smo se dobro razumele. Sprva res ni bilo toliko naročnikov, vendar smo delale tudi ob nedeljah in ponoči in bile dežurne. Pozneje pa so postajali

pogoji dela vedno bolj neznosni, prezasedenostjo centrale in danes smo vsi skupaj izredno zadovoljni, da je jeseniška Železarna poskrbela tudi za to, da se preselimo ob dobne aparate in v prostorno telefonsko centralo.«

D. Sede

Dvojnja korist – Ob izgradnji smučišča na pobočjih Vitranca so pomislili na izkoriščanje zemljišča pozimi in poleti. Tako so zasneženi tereni namenjeni smučarjem od vsepovsod, poletni pašniki pa živini kranjskogorskih kmetov. Razen tega si dobro urejen pašnik in živino ogleduje tudi mnogo turistov, ki prihajajo na poletni oddih v Kranjsko goro. – A. K.

Človek kot motiv in duševnost kot tema

Franc Vozel, akademski slikar iz Kranja, ki pravkar zaključuje specialni študij na likovni akademiji pri profesorju Berniku, se pripravlja na svojo prvo samostojno razstavo v Gorenjskem muzeju v Kranju.

Likovnosti je popolnoma privržen; ukvarjal se je z designom, knjižno opremo, oblikovanjem plakato, tihotijem v oljni tehniki. Ko mu je v slednjem zmanjkalo izraza in ko mu ta motiv ni več vsebinsko ustrezal, je začel težiti k večji psihološki izpovednosti. Človek in njegova psiha sta najbolj idealna in nikoli docela izpovedana tema slikarske palete. Vozel skuša v vizualni ekspresivni izraz slike združiti vtis o človekovi odtujenosti, strahu, nezavedni potrebi in iskanju sočloveka. Figuralika, pravi, mu nudi največje izpovedne možnosti, kar zadeva njegovo občutenje sveta. Človeka poskuša umetniško tako doumeti, da slika

o njem najprej deluje emocionalno in nato slikovno. Človek pri Vozlu ni le pomensko človek, nudi tudi možnost ekspresivnega izraza, možnost, ki jo podpirajo likovne senzacije kot kompozicija, barva in slikanje samo.

Njegova razstava, približno 25 slik v oljni tehniki, dopoljenimi z grafikami, bo postavljena razvojno, na njej bo predstavljen opus dveletnega prizadevanja v poglobljanju človeške psihe. Njegovo slikanje je iskane, izgrajevanje in dopolnjevanje kontinuitete. Zato bo razstava skušala zajeti zbir vseh njegovih teženj k razlagi človeka, ne zgolj tistih končnih izdelkov, kjer se je najbolj približal idealnemu. Velika platna v oljni tehniki bodo spremljale študijske podobe, konstrukcije človeškega skeleta kot vezni člen med slikami, grafična obdelava nekaterih izrazitih detajlov, predstavitev kompozicije kot vmesne stopnje. Razlogi za tovrstno postavitev niso le v razvoj-

ni kontinuiteti, pač pa povezujejo ves ciklus tudi smiselno vsebinsko. Na slikah se pojavlja človek, skupina ljudi v omtvilih, pasivnih pozah. Vozel se spušča v anatomsko gradnjo človeka, v obrise teles vnaša kompozicije skeleta, da bi dokazal človekovo energično notranjo gradnjo, da bi naredil notranjo eksplozijo, ki naj priča o tem, kako je človek navidez apatičen v notranjosti razgiban, napet, razrvan.

Vozel s svojo zahtevno tematiko in dokaj pogumnim zamahom čopiča dokazuje pronicljivost v spoznavanju človeka, občutljivost za njegove probleme, na drugi strani pa izpričuje tudi obsežen fond znanja, pa ne zgolj likovnega, tudi psihološkega, filozofskega... Prav to pa, kakor trdi, ustvarja konflikt v umetniku. Namreč, na eni strani znanje, abeceda likovnega izraza, na drugi pa težnja po originalnosti, lastno iskanje, miselna osvoboditev okov akademije. Z znanjem risanja, anatomije, kompozicije lahko sicer izraža tisto, kar misli, pa vendar ga vklaplja tudi v kalupe, ki se jih umetnik v začetku svoje samostojne poti težko otrese. Velika imena kot Picasso, Jackson Pollock, Francis Bacon in William de Kooning so pustili del svojega vpliva v Vozlovi slikarski osebnosti, težnja po osvoboditvi in izviritosti pa vse bolj preveva njegova dela.

Z razstavo, ki bo od 11. septembra do 11. oktobra v Mestni hiši v Kranju pod pokroviteljstvom Elektro Gorenjske, Vozel začne svojo samostojno pot likovnega razstavljanja. Vendar to ni njegov prvi poskus prebijanja iz brezimnosti. Sodeloval je že na mnogih skupinskih razstavah, ki jih je priredila akademija, predstavil se je ob vstopu v Društvo slovenskih likovnih umetnikov, sodeluje pa tudi na bienalu mladih jugoslovanskih umetnikov na Reki.

D. Žlebir

Jesenice - Predpraznični dan je Jeseničanom popestril pihalni orkester Jeseniški železarji. Godbeniki so pred občinsko skupščino, kjer se je zbrala množica poslušalcev, pripravili enourni koncert, zatem pa so zvoke svojih glasbil ponesli še po železarskem mestu. (S) - Foto: S. Saje

Preddvorska folklor v Bitoli

Pionirska folklorna skupina osnovne šole iz Preddvora sodelovala na folklornem festivalu Ilindenski dnevi v Bitoli - V s Kranjem pobratenem mestu so z gorenjskimi plesi poželi veliko zanimanja

Kranj - Pred dnevi se je iz Bitole v Makedoniji vrnila pionirska folklorna skupina Osnovne šole Matija Valjavec iz Preddvora, ki je sodelovala na osrednjem makedonskem folklornem festivalu Ilindenski dnevi. Potekal je od 20. julija do 1. avgusta v štirih festivalskih dnevih je vsak dan nastopilo od deset do dvajset folklornih skupin. Poleg makedonskih so kot gostje poleg predpionirskih folkloristov, ki so v Makedonijo potovali v okviru sodelovanja pobratenega Kranja in Bitole, sodelovali še: makedonska folklorna skupina iz Vojvodine, folklorna skupina makedonskih izseljencev v Avstraliji ter folklorna skupina iz New Yorka, ki jo sestavljajo tamkajšnji domačini, ki goje folklorne pesmi jugoslovanskih narodov.

Ilindenski dnevi so bili tokrat že najstarejši po vrsti. Vsako leto je to najljubša revija folklornih plesov in plesničev in skupine pridejo iz vse Makedonije. Festival se je odvijal na prostem, na velikem igrišču, ki je bilo vsak dan nabito polno. Vsak večer se je zbralo okrog 7.000 gledalcev, kar je za naše razmere skorajda neverjetno. Preddvorska skupina, ki je predstavila z izvirnimi gorenjskimi plesi, je požela nemalo zanimanja, saj je v povsem drugačnem okolju prinesla alpski stil. Osemnajst mladih plesalcev je doživelo navdušen sprejem.

Tudi sicer jih je na poti spremljalo vedno gostoljubje. Prireditelji so omogočili ogled številnih makedonskih krajev. Tako kot druge skupine so imeli nastop v okoliških krajevih, v naselju Carina ob čudovitem Prespanskem jezeru.

Mlade plesalce iz Preddvora so na festivalu spremljali predstavniki kranjske kulturne skupnosti in zveze kul-

turnih organizacij, ki so imeli v Bitoli več razgovorov s tamkajšnjimi kulturnimi organizacijami. Pogovor o možnostih sodelovanja je izzvenel v želji, da jeseni folklorna skupina iz Bitole sodeluje na kranjski občinski folklorni reviji. Znova pa je bila obojestransko izražena želja, pravzaprav obujen predlog, da bi se vsako leto v eni od pobratenih mest srečale ljubiteljske kulturne skupine vseh. Takšen predlog je vsekakor v organizacijskem kakor tudi denarnem pogledu najbolj sprejemljiv. Sodelovanje pobratenih mest pa bi tako dobilo širše razsežnosti.

Do konca avgusta bo v tržiškem paviljonu NOB na ogled razstava, ki so jo pripravili pobratimi iz Ludbrega. Prikazuje arheološke in etnografske zanimivosti tega dela Hrvaške, dopolnjujejo pa jo slike mojstrov naive in ročna dela Ludbrežanov. - Foto: H. J.

Pisateljica Berta Golob je v knjigi »Sovražim vas« zbrala prgišče pretresljivih črtic, s katerimi razkriva stisko mladih fantov in deklet, ki jih je življenje pahnilo pod streho vzgajališča v Preddivoru.

Krotilec levov

Veste, kaj to pomeni: imeti tako mamo, da je nikoli ni o pravem času domov, in takega očeta, ki ne gleda, kam udari? To pomeni, da si zaželiš zavetja. Borut si je zaželel pravega resničnega cirkusa, takega kot se je tiste dni ustavljal v Tivoliju.

Čirkuški ljudje so mirno hodili drug mimo drugega. Nihče ni vpil. Oče da se je vedno drl nad mamo: »Kakšen cirkus pa spet zganjaš?« Potem sta se strela.

Borut si je ogledal leve, leoparda, zebre, konje in slone in naslednji dan ni prišel v šolo. Potikal se je okoli cirkusa in opazoval življenje, ko se je že davno minila gala predstava.

Zapuščeni otrokom se včasih nenadoma nasmehe sreča. Borut je v cirkusu jedel golaž. Sedel je za mizo z gospodično, ki je nastopala na trapezu. Vsem je obljubil, da bo šel z njimi po svetu. Šef je rekel: »Vrlo mi se sviđaš, e, pa ti si pametan.« A mu je vseeno svetoval, naj gre vrniti domov.

Za to je poskrbel tudi miličnik. Miličniki najdejo begavčke ravno v tistem trenutku, ko je najlepše. Potem jih vračajo lastnikom. Boruta so pripeljali nazaj v dom in naslednji dan je prišel v šolo.

Ljubezni do levov in panterja nam je razkril šele čez čas. Trdil je, da imajo najboljši golaž v cirkusu. Povedal je, da so gospodične, ki nastopajo na trapezu, zelo našminkane.

On bo krotilec levov. Svoje življenje bo zapisal areni. Vsem bo zastajal. Mama bo ponosna nanj. Oče je ne bo nikoli več udaril.

Spomladi, ko se cirkus povrne v Tivoli... Vjerjamem, da bo Borut takrat spet pobegnil. Tovariši miličniki, ne zmotite ga v najlepšem trenutku!

Kultura v Ribnem: zelo uspešno

Ribno - Kulturna dejavnost deluje v manjših krajevnih skupnostih, kakršna je Ribno, na izključno amaterski dejavnosti zagnanih posameznikov. Še posebno to velja za Ribno, kjer s kulturo živi cel kraj. Predsednik DPD Svoboda Rudi Jerečič, Rado Mužan, je aktiven v kulturi svojega kraja že skoraj petnajst let, osem let pa je predsednik DPD Svoboda.

V Ribnem imajo tri dramske sekcije: pionirsko, mladinsko in odraslo. V začetku so igrali burke, Županovo Micko, potem pa tudi Čehova, Mollera, s strokovnim sodelovanjem zunanjih sodelavcev pa so dosegli višjo kvaliteto raven. Letos so z mladinsko sekcijo sodelovali na akciji Naša beseda, precej načrtov pa imajo tudi za novo sezono. Konec septembra nameravajo skupaj z režiserjem Kendo pripravljati Krefle. Alenka Bole pripravlja za mladinsko sekcijo komedijo iz srbske literature, pionirska pa bo ob novem letu predstavila Piko Nogavičko. Že drugo leto pripravljajo dramski abonma, v katerem sodelujejo Kranjčani, Jeseničani in sami. Kritika jih dobro sprejme. Vsako leto februarja, do sedaj že petič, pripravijo teden kulturnih večerov, kjer predstavijo celotno kulturno dejavnost. Že leto in pol deluje pionirska folklor, ki ima za seboj že blizu sto nastopov. Z nasveti jim precej pomaga Tončka Marolt. Ustanavljajo tudi odraslo folklorno skupino, ki se bo prvič predstavila 29. novembra. V likovno sekcijo je združenih pet slikarjev-amaterjev, ki organizirajo na leto po tri razstave, občasno pa tudi razstave drugih avtorjev. Dramska skupina gostuje tudi izven občine, vsako predstavo pa odigrajo povprečno po dvajsetkrat. Lastne prostore imajo v

Zadružnem domu v Ribnem, kjer imajo probleme s kurjavo, zlasti pa z zvočno izolacijo. S folkloro redno nastopajo v hotelu Jelovica, po sezoni pa v hotelu Svoboda za angleške skupine. Kljub skromnim finančnim sredstvom imajo veliko načrtov, saj bodo do jeseni začeli delati s pionirsko folkloro, želijo pa se povezati tudi z našimi zamejci.

Na koncu je potrebno še enkrat poudariti, da nastopajo izključno ljubiteljsko. Samo društvo ima okoli sto aktivnih članov, kar je za območje, ki ima približno tisoč prebivalcev, zelo lepa številka. Zelo spodbuden pa je podatek, da so v lanskem letu pripravili skupaj z gostovanji 130 prireditev. Lep uspeh za ljudi, ki se poleg redne zaposlitve ukvarjajo s kulturo, s katero živi cel kraj.

M. Fornazarič

Tisto kar delaš, poskusi narediti čim boljše

Radovljica - Franc Černe, član Linhartovega odra, je za izjemne dosežke na področju gledališke ustvarjalnosti prejel zlato Linhartovo značko, priznanje ZKO Slovenije, za vlogo Snubača A. P. Čehova.

in na Jesenicah. V Kranju je igral v Aferi in Grči, na Jesenicah pa v Jakobu Rudi, ki ga spet obnavljajo za predstavo v Križankah, in v Razbitem vrču.

V vlogi Snubača pa je nastopil januarja v Ribnem v okviru Tedna kulturnih večerov. Že takrat so bile kritike za njegov nastop zelo dobre. Na 14. srečanje gledaliških skupin Gorenjske je bil poslan Snubač skupaj z jeseniško Učno uro v Bohinjsko Bistrico, kjer so si ga ogledali republiški selektorji.

Zlata Linhartova značka ni edino Černetovo priznanje, saj je že leta 1979 prejel bronasto značko za desetletno dejavnost. »Nagrade so moralno priznanje in velika spodbuda za moje delo,« pravi Černe. Njegovo delo je zgolj amatersko, vendar je kvaliteta njegovega dela na visoki profesionalni ravni. Letno nastopa tudi v štirih predstavah, dela se loteva odgovorno, zavestno z željo, da iz vsake najmanjše vloge naredi največ. Vlogo pili tudi po tri mesece, veliko je večerov in noči, ki jih posveti gledališču. Pogosto mu uspe izdelati vlogo šele po mnogih poskusih. V gledališču ni nič stalnega, stalnega, človek se v njem stalno išče in preizkuša. Veliko je odvisno od soigralcev, saj je predstava plod trdega dela vseh, ne le glavnega igralca.

Černe ima izkušnje s filmom, gledališčem in radiom, ki je v stalnem stiku s kulturo. Izkušnje pridejo z odgovornim delom, vendar v njem ni nič zvezdniskega. Tudi gledališče je del življenja, je trdo delo, ki zahteva disciplino, predvsem pa veliko ljubezni.

M. Fornazarič

Franc Černe, po poklicu učitelj, se ukvarja z igranjem že od mladosti. Sodeloval je v kulturnem življenju Radovljice v okviru recitatorske skupine, ki je bila ustanovljena pri Delavski univerzi, sedaj pa je član Linhartovega odra »Brez odra«, kakor pravi. Delujejo glede na potrebe, ob praznikih, razstavah v šivčevi hiši. Velikokrat pa gostuje tudi v drugih gledališčih, zlasti v Kranju

Tomo Križnar

57

Z MOPEDOM PO JUŽNI AMERIKI

Še trije možje pristopijo. Strokovno si me ogledajo, nekdo mi obrne dlani, potem zapišejo: beli Slovan.

Granada je najjužnejši otok zavetnih otokov. Glavno mesto Sant George je obkroženo z mirnimi vodami. Stoji nad čudovito panoramo. Mesto je razdeljeno na zalivski del in na onega finega na griču, kjer je bila nekaj kolonialna uprava. Hiše so gregorijansko angleške in provincialno francoske, pomešane s kolonialno preteklostjo. Za mestom se v oblakih skriva amfiteater s tropskim zelenjem poraslih gričevij.

Otok je velik podobno kot Sant Vincent le okrog 180 kv. km. Notranjost dežele je naseljena s kmečkim proletariatom in ta je v večini. Ekonomsko neravnovesje povzroča skupaj z zadnje čase oteženimi vremenskimi razmerami močno izseljevanje. Otok so 1651 zasedli Francozi, vendar se je 100 let kasneje kmečko prebivalstvo ob pomoči Angležev uprlo. Pred petimi leti je politični veter odnesel angleško gospostvo, tako da so otočani postali že napol svobodni. Tedaj pa je prišel na krmilo diktator Eric Gairy, seveda s krvavim udarom, ki ga miroljubni, od danes do jutri živeči, Grandežani niso pričakovali. V tiranski vladi je prišlo do korupcije in parazitiskih elitnih skupin. Gairy je državo vodil na osnovi nekakšnih duhovnih stikov z mističnimi silami. Pogovarjal se je baje celo z ljudmi iz NLP. V njegovi praksi so bile tudi silovite represalije nasproti resničnim in namišljenim sovražnikom.

12. marca lani je odšel v New York. Naslednje jutro je majhna skupina vojske s socialistom Mauriceom Bishopom na čelu prevzela nadzorstvo nad otokom in izvedla udar, ki je uspel. Tristo vojakov je bilo ujetih, med njimi večina Gairyjevih privrženecv.

Ljudska revolucionarna vlada je suspendirala obstoječo strukturo parlamenta, sodni in pravni sistem, dovolila nove demokratične pravice in kmalu objavila svobodne volitve. Stirintridesetletni Bishop, ki se je šolal v Londonu, je postal vladni minister.

Ko povem, od kod prihajam, mi ljudje stiskajo roke, zatrjujejo, da smo iz prijateljske dežele in da je zdaj v socializmu vse lepo in prav. Toliko politično zadovoljnih ljudi v eni sami deželi še nisem videl.

Gospodarstvo Granade je 1955. leta prizadel huričan Janet. Da bi si hitro opomogli, so namesto kakovih nasadov obnovili farne banane. Novo odkritje, zeleno zlato Granade, postajajo zeleni gozdovi. Del najbolj rodovitne zemlje je še vedno v rokah zasebnikov. Naseljenost je majhna, delovne sile je malo, zato nihče ne strada. V prihodnosti z veseljem pričakujejo vsakogar, ki bi se bil pripravljen naseliti na otoku.

Na severu Granade, desno od ceste proti Sauteusu, se začne močvirnata dobro namočena gosta gošča, okružena s komarji, ki so se jih izogibali že prvotni Indijanci. Banane, papaje, tudi kokosova palma rastejo na divje. Niso zasebna last in vsak jih lahko obere. Tam ob morskem robu gošče na zapuščenih sipinah, koder se da priti le z morja, so zrasle skupine majhnih koč iz bambusa, pokrite s streho iz palmovih listov. Podnevi v skromnih vasicah ni videti skoraj nikogar. Ožive šele zvečer. Le otroci se igrajo s kokosovimi lupinami.

Zvečer se prižgo ognji, morje kot pljuča velikana sope na peščini. Ljudje se zbirajo v gručeh.

Nikjer ni slišati tranzistorjev, tudi ne kričanja ali zmerjanja. Ozračje je mirno. Vse skupaj spominja na samostan brez kamnitih hladnih betonskih sten, omejen le z nekončnostjo šumenja kruhovcev, dišav tropskih cvetov in dihanja čipkastih valov... v katerem so našli uteho vsega pritisa, vseh užtikov naveličani in v noben goljufiv ideal več verujoči mladi Noeti. Pili smo čaj in se dolgo v noč pogovarjali. Govoril je vsak, kolikor je mogel in kar je hotel, vsi in še pa z občutkom za »živi in pusti živeti«. Bilo je nekaj besed o vojni, o ljudeh, ki so si zbrali preveč noči, o taistih ljudeh, katerih zavest še vedno dvomi,

kaj je prav in naravno: biti žival, kar je prvobitno, ali se truditi biti človek, kar je vizija... Poslušali smo zgodbe z vseh koncev sveta, v katerih je bilo precej zdrave kritike.

V letalu, ki je letelo na Barbados, najvzhodnejši otok Karibskega morja, je bilo tako, kot na vseh turističnih progah. Vse rumeno, vijoličasto, oranžno, namazano s kremami, ovenčano z japonskimi kamerami in s popajevskimi klobučki. Napihnjeno, vampasto in nabasano, bahato in kičasto. Čeprav je sezona v Karibih sicer v zimskih mesecih, ko je v severnih industrijskih deželah mraz, sneg in zoprn veter, je bilo po miru in pokoju samotnejših otokov za znoreti.

Barbados je od vseh zahodnoindijskih otokov kar se podnebja tiče najbolj idealen. Dnevna temperatura je znošna tudi v najbolj vročih dneh, skromno deževno obdobje od junija do novembra pa ozračje ne shladi toliko, da bi morali majice zamenjati s srajco z dolgimi rokavi. Otok je koralen in zato nizek. Najvišji vrh ni visok več kot 100 metrov, zato se oblaki z dežjem, ki jih nosi atlantski veter, ne zatikajo. Otoček je subtropsko suh. »Pravi angleški zrak!«

»Otok je ravno prav oddaljen od Londona, Miami, Pariza in Münchna in tako eksotičen, vendar brez komarjev in kač, da človek pozabi na vse skrbi!« Z odlično zasnovanimi propagandnimi akcijami je kljub svoji majhni površini postal eno najbolj priljubljenih letovišč na svetu.

Angleške kapitaliste, ameriške premožneže, pa seveda tudi zvezde filmskega in popevskega sveta, ki so prejšnje desetletje rogovili po tukajšnjem Hiltonu, Sheratonu, Holliday Innu, je zadnje čase pregnala invazija obogateneja industrijskega proletariata. Na Tihem oceanu jih odbija tudi odločitev otoške vlade, da na otoku ne bo več zasebnih plaž. Vseeno so na otoku skoraj povsem opustili sajenje sladkornega trsta, kar je bilo nekaj glavna dejavnost za preživljanje. Turizem malih uradnikov in podjetnikov srednjega sloja prinaša tolike denarje, da je Barbados danes verjetno najbogatejša in najbrezskrbnejša dežela Srednje Amerike.

Na otoku je nekaj igrišč za golf, igra se tudi kriket. V nočnih klubih se počne ve, kar potrebujejo razvajena čutila, zakompleksanim Nemcem pa so vse bolj na voljo tudi izmognane frikice iz Evrope, ki potrebujejo denar za trip. Poleg turistov je stalnih prebivalcev vsega skupaj 280.000, od tega je 90 % črnih, drugi so meščanci. Belci, ki so bili še pred dvema stoletjema v večini, vendar so se sužnji tako razmnožili, da je fine aristokratske nosove njih zadah začel motiti, so se med vojnama odselili. Zadnje čase se zopet naseljujejo, predvsem starejši. Cene na otoku so izredno visoke. Jesti kaj dosti več kot kruh in maslo iz arašidov turistu študentu ni dano. Na trgih krasti se ne da, ker so črne mame sila ostrih oči, pa tudi tako dobrodušne in zgovorne v svoji pojoči angleščini, da ti srce take hudobije ne da.

Na Barbadosu pravzaprav nisem vedel, kaj početi. Videti ni veliko, zanimivih ljudi nisem srečal kaj dosti. Otok se spleča obiskati predvsem, če se hočeš spočiti ali če imaš namen potovati naprej v Južno Ameriko. Dobiti plažo za spanje brez luči je na Barbadosu težko. Vse južno obrežje je onesaženo z betonom v ameriškem stilu.

Bilo nas je precej, ko smo čakali na povratek letala v Luksemburg. Š študentsko izkaznico se da leteti za ubogih 225 dolarjev, kar je najcenejša zveza med Evropo in južnim koncem ameriške celine.

Zadnji večer smo slučajno skupaj zbrani popotniki kupili portoriškega kozla. Zaklali smo ga in zakurili ogenj. Natočili smo si vina. Povesod je bilo polno zvezd, tudi v očeh. Bilo je slovo od ljudi, ki se bodo morali zresniti. Hkrati tudi slovo od dela samega sebe.

KONEC

IZIGRANA SMRT IN SUŽNOST

Martin Prešeren

Franjo je utihnil in prisluškoval proti vratom, ker ni bilo nič sumljivega je segel v notranji žep suknjiča in privlekel iz njega nekakšno brošuro. Še enkrat se je ozrl proti vratom, nato pa knjižico porinil Marku v roko. Marko je na hitro pogledal brošuro in videl na naslovni strani nasličen Slovenijo v njenih mejah. Za mejami Slovenije je bil Hitler, njegovi »kremplji« so segali po njej, na drugi strani pa je bil nasličen Musolini, je prav tako segal po Sloveniji. Marko je prvič videl tako brošuro. Ogledoval si jo je. V njej je bilo mnogo napisanega, vendar branje na tem mestu ni bilo varno.

»Vzemi brošuro,« mu je Franjo ponudil, vendar s pripombo, da mu je ob priliki vrne, ko se bosta srečala, ker ima samo ta primerek. Marka je opozoril, da naj se čuva, da ne pride v nepravne roke.

Marko mu je dal častno besedo, da naj bo brez skrbi, v mislih pa je skoval načrt, da jo po prečitani nekje med skalami Begunjščice. Potegnil je iz peči svojo vetrovko in brošuro vtaknil v prsni žep in varno zapel gumb da mu slučajno ne bi izpadla.

Ura se je premaknila že na enajsto zvečer. Iz kuhinje se je slišalo glasno govorjenje, ko so se Marko, Franjo in Stefan odlepili od peči in pospravili svoje reči. Marko je vzel svojo opremo in v kuhinji zaželel lahko noč, nato pa so se napotili po stopnicah na skupno ležišče. Govorjenja med njimi ni bilo več, le »lahko noč« so si zaželeli, nato pa pospali.

V ranem jutru se je prvi prebudil Franjo in poklical Stefana. Tudi Marko je bil že buden. Vsi trije so se oblekli, obuli čevlje in se napotili gostinsko sobo. Za njimi je vstopilo mlado dekle, ki je pa Marko prej zvečer ni videl.

»Dobro jutro, kaj pa vam smem postreči?« je zažvrgolela.

»Ali imate mleko?«

»Seveda ga imamo,« je odgovorilo dekle.

»Prinesite, kar trikrat. Saj bosta tudi vidva?« je vprašal Marko. Stefana in Franja. Franjo je prikimal.

Marko je odšel v tem času k sosednji mizi, pobral iz nje vpisno knjigo jo odprl in pogledal predhodne turiste, ki so bili vpisani in se tudi vpisal. Knjigo je porinil pred Franja in Stefana, pa sta vpis v knjigo odšla nila z izgovorom, da gresta itak takoj nazaj v dolino, pot pa, da jih vodila še v Završnico, kjer imajo jeseniški delavci svoj izlet.

Marko je knjigo zaprl in jo položil nazaj na svoje mesto. Med vrati je pojavilo razigrano dekle z neko pesmijo in postavilo naročeno mlako mizo.

»Gospodična, plačam račun.« Marko je plačeval za spanje, čaj in prejšnjega večera in mleko za vse.

Tudi ob mleku se sklepa prijateljstvo, ne samo ob vinu, je pomnil Marko. Na hitro so posrkali mleko in se poslovili. Za slovo so si stisnili roke in si zaželeli srečno pot, Franjo pa je še enkrat opomnil Marka na brošuro.

Franjo in Stefan sta se spustila proti grebenu, meseci pa so jih v Marku izpred oči. Marko je ostal sam. Jutro je bilo jasno, brez vsake sapice, tam iznad Dobrče pa je sonce metalo svoje prve žarke. Kako lepo mirno jutro! Od daleč je Marko zaznal vrisk, ki je dal slutiti, da bo dlanec dosti obiskovalcev. Tam v bohinski dolini se je vila rahla meglica, ob Triglav pa je bil tako blizu, da bi ga skoraj prijel z roko. Zeleneči jelovci gozdovi so izražali svojstven čar in planine so bile videti kakor rožnate preproge. Polja v dolini so bila skrbno obdelana, podoba je bila, kot bi nekdo razgrnil paleto raznih barv. Vasice ozarjene s prvimi sončnimi žarki so dajale občutka miru in spokojnosti.

»O, Gorenjska, kako si lepa! Vsak tvoj letni čas je drugačen, bela zima zelena pomlad, cvetoče poletje in živobarvna jesen. Tu je res lepo živeti in umreti, le da ne bi bilo vojne.«

Marko je vrzel nahrbtnik čez pleča, z verande vzel smuči in palice, se pognal v strmi breg med ruševje. Še enkrat se je ozrl na Roblekov dom nato pa nadaljeval pot po ozki stezi, ki se je dvigala vse više proti smučarski vrlu. Prečkal je nekaj snežnih plazov, ki so bili zakinjeni med sive skale sledovi so pa kazali, da so pred njim v zadnjih dneh neznan turistični obiskali vrh Begunjščice. Stopinje so tudi kazale, da so tu turisti hodili mehkega snegu, kar je Marku danes ob trdem in zmrzlem snegu prišlo kako prav, saj bi v nasprotnem primeru moral imeti na nogah derese, ki jih ni imel pri sebi. Zaskrbel pa ga je spust po begunjskem plazu v zeleni kotlino, vendar se je tolznil z mislijo, da bo v poznih jutranjih urah postal mehak spremenjen v »firm« in da bo vožnja na smučeh prijetna.

Po enourni hoji je dosegel vrh Begunjščice. Bilo je še zgodaj, saj je bilo še le blizu sedme ure. Sončna toplota se je že dobro občutila, zato si je poiskal primerno kotanjo, zavarovano od strličih čeri nad stometrsko previsom. Tod je bilo zatišje s prekrasnim pogledom skoraj na vso Gorenjsko, vse tja do konca gornjesavske doline in malone do Ljubljane daleč v bohinski kot. Preko avstrijske meje je bil razgled tja do Celovca. Beljaka med katerima je ležalo srebrno-modro Vrbako jezero. Marko je zadovoljen sam s seboj, oči so se mu pasle po lepotah Gorenjske in v roške.

BRANKO BABIČ

26

NA KOZARI

Ni bilo niti podobnih izkušenj iz dotedanjih bojev naše narodnoosvobodilne vojske. Na nas se je spravila več kot desetkrat močnejša in do zob oborožena ter dobro organizirana vojska. Poleg tega smo bili tudi stisnjeni na ozek prostor z omejeno možnostjo manevriranja, ki jo je še zmanjševala prisotnost civilnega prebivalstva. Prav tako so našo okretnost omejevali številni »anjenci, ki se jih je nabralo v teku ofenzive. Vse to je ustvarjalo izredno težko situacijo, tudi ko smo morali ukrepati ali sprejemati nagle odločitve ter sproti prilagajati naše ravnanje. Problemi so bili tako obsežni, da je to verjetno presežalo naše moči in sposobnosti.

Ob vsem tem je treba še povedati, da je vse to veljalo tudi za našo partijo, ki je v tem izrednem položaju nosila breme vseh nas, pa najsi bodi članov okrožnega komiteja, štaba odreda, komunistov po vojaških enotah, »v zbjegu«, povsod tam, kjerkoli so se nahajali in delovali. Vsi smo bili pod pritiskom izredne situacije, ki nas je poganjala v hitre in zato tudi ne vedno dovolj pretehtane odločitve, saj tudi ni bilo časa za mirnejšo proučitev položaja in morda boljše in pravilnejše ravnanje. Ali bi se lahko takrat kako drugače odločili?

Ko danes razmišljamo o tem, želimo predvsem posredovati čimbolj objektivno sliko o dogajanju, ki bi nam bila lahko dragocena izkušnja, če bi se kdaj še znašli v podobnem položaju. Nedvomno je bila Kozara velika šola, tako za našo vojsko kot za nas vse. In koliko takšnih izkušenj nam je dala naša narodnoosvobodilna vojna! Iz nje je zrastle tudi naša koncepcija splošnega ljudskega odpora. Marsikdo izven Jugoslavije še danes ne more razumeti, kako smo se mogli boriti sredi fašistične zasedbe, brez tovarn in skladišč orožja, živeža in drugega vojaškega materiala. Prav gotovo tega ne bi zmogli, če ne bi imeli ljudstva za seboj in če ne bi bila naša narodnoosvobodilna vojska resnično oborožena pest ljudstva, ki je hrepenelo po svobodi in neodvisnosti ter pravici, da si samo ureja svoje življenje.

PO OFENZIVI

NAZAJ NA KOZARO

Dan po drugem neuspelem poskusu preboja v noči na 5. julij sta se sestala del štaba odreda in okrožnega komiteja, ki se je prebil prvo noč. Sklenjeno je bilo, da je treba na Kozaro nemudoma poslati enoto z nalogo, da ugotovi, kakšen je tam položaj in da zbere tovarše, ki so ostali v obroču, predvsem pa da poišče ranjence in jim nudi prvo pomoč. Zato smo enoti dali bolniško osebje in potreben sanitetni material. Za to akcijo je bila odrejena četa, ki je pozneje dobila ime »četa Brane Kovačević«, po politkomisarju in odličnemu komunistu ter borcu. Ker me je zelo skrbela usoda tovaršev, pa tudi določen občutek »krivde« me je preganjal, ker sem se rešil iz obročča, medtem ko so drugi ostali v njem, sem se odločil, da grem s četo tudi jaz.

Krenili smo na pot, ko je sovražnik še prečesaval Kozaro in se v streljih počasi in previdno pomikal proti Savi. Prethotapili naj bi se mu za hrbet in preiskali teren ter reševali, ker se je uspelo sovražniku izmakniti. Sklenili smo, da se prebjemo brez bojev na Kozaro, tako da nas sovražnik ne bi opazil in da bi tako čimbolj nemoteno opravili svojo nalogo. Cesta Prijedor-Bosanska Dubica je bila še vedno zasedena in kolone sovražnikovih tankov in tovnorjaka so

brzele v obe smeri. Ponoči smo se približali cesti in opazovali sovražnikove premike. Izbrali smo vrzel med sovražnikovimi položaji in prekoračili cesto. Previdno in v strogem vojaškem redu smo se vzpenjali proti vrhu Kozare. Skrbno smo se izogibali kakršnemukoli srečanju s sovražnikom, četudi smo bili pripravljeni na spopad, če bi že tako naneslo. Borci so zelo dobro poznali pot, saj so bili domačini in po nekaj urah hoda, ko se je že svitalo, smo že bili v območju kozarskih gozdov. Ko smo se bližali vrhu Kozare, nam je začel udarjati v nos močan in zoprn vonj, ki ga listnato bogata Kozara s čistim planinskim zrakom ni nikoli poznala. Kmalu smo ugotovili, odkod ta nenavadni duh. Pobita živina in tudi mnoga človeška trupla so v vročih julijskih dneh že začela zaudarjati. Zlasti v nekaterih krajih je bil smrad tako močan, da smo si morali stiskati nosi in zadrževati sapo.

Prišli smo na že prej določeno mesto — ne spominjam se več imena tega kraja — ko je julijsko sonce že začelo močno pripekati. Šele tu smo našli na prvem živem človeku, ki se je uspelo rešiti pred sovražnikom. Toda kmet — domačin je začel bežati, ko nas je zagledal, misleč, da smo sovražniki. Šele ko smo vpili, naj ne beži, in da smo partizani, se je ustavil, nezapujljivo gledal in nas opazoval in šele nato se nam je začel počasi in

previdno približevati. Ko se je končno prepračil, da smo završki partizani, je bil ves iz sebe od sreče, kakor da se je na novo rodil. Objel nas je in vmes pripovedoval: »Ne vem, kje je moja žena, otroci, kje so moji starši, ostal sem sam, vendar so moje oči srečne, ker so pet vidijo našo vojsko!« Neponočno doživeti! Bil sem prevzet od nepričakovane prizora. Pričel sem val sem, da bo zatarnal, nas močno cel prekel v trenutku žalosti in bridkosti, ki jo je doživljal v izgubi vseh svojih. Ne, vesel je bil in srečen, ker je zopet zagledal svojo vojsko, saj je mislil, da je več in da jo je sovražnik popolnoma uničil ter da je s tem vsega konec. Ko nas je zagledal, se mu je hipu vrnilo upanje, da še ni izgubljen. Morda pa je v glavi bini svojih občutkov tudi upal, da bo s svojo vojsko nemara našel svoje drage. Nikoli nisem zvedel, če je našel izgubljene svojce, če se mu je uresničilo upanje, če je prevzelo v tistem trenutku ob tem doživetju sem takrat občutil vso veličino Kozare in njenega junaškega ljudstva.

Na mestu, kjer smo se utaborili so bili ostanki neke barake, ki so jo zgradili še pred ofenzivo. Ne vem, zakaj je ni sovražnik popolnoma ali kako drugače popolnoma uničil. Morda si je mislil, da je ne bomo mogli več uporabljati. Težko je verjeti, da ni šel tod mimo.

Kanalizacija v Ljubnem

Ljubno - Zaradi meteornih voda v spodnjem delu naselja Ljubno, ki poplavlja njeve in travnike in zaradi nenadzorovanega iztoka kanalizacije in odpadnih voda, so se v Ljubnem odločili, da sami začnejo graditi kanalizacijo. Nikakor jim ni

Ljubnem sami delajo kanalizacijo. - Foto: D. Sedej

uspelo, da bi njihova kanalizacija bila sestavni del programa v samoupravni komunalni skupnosti Radovljica, zato so se zavzeli kar sami in začeli delati.

Krajevna skupnost Ljubno sama nima toliko denarja, da bi lahko pokrila vse stroške. Za krajane je bil problem pereč, zato so se odločili, da kar sami prispevajo denar. Na zboru občanov so sprejeli sklep, da uvedejo enkratni samoprispevek in so tako zbrali 180.000 dinarjev. Vsako gospodinjstvo je prispevalo po 2.000 dinarjev in krajani so bili vsi pripravljeni, da sodelujejo.

Vendar le s tem denarjem ne bi mogli pokriti vseh stroškov, če se ne bi obenem odločili, da opravijo tudi veliko prostovoljnih delovnih ur. Zdaj so tik pred zaključkom, ko je kanalizacija že položena. Odvod vode je dolg 550 metrov. Rešitev je začasna, saj bo treba kanalizacijo speljati do Posavca, kjer komunalna interesna skupnost občine načrtuje izgradnjo čistilne naprave.

Dela so bila opravljena strokovno, predvidevajo pa, da bo gradnja kanalizacije končana ob krajevnem prazniku, ki ga v Ljubnem praznujejo 17. avgusta. D. Sedej

Zlata poroka na Jesenicah - Minulo soboto sta se na Jesenicah po pedesetih letih skupnega življenja znova poročila Danijela Rozman in Jože Rozman s Podmežakle na Jesenicah. V zakonu se je zlatoporočencema rodilo pet otrok. V življenju jima ni bilo lahko, še posebej ne pred vojno in med njo. Oče Jože je bil v nemškem ujetništvu, sicer pa je bil kar 42 let zaposlen v tehničnem muzeju jeseniške Železarnice. Vse svoje življenje je bil Jože Rozman nad vse aktiven v družbenopolitičnih organizacijah, še posebej v Socialistični zvezi delovnega ljudstva in drugih organizacijah. Kar dvajset let pa dela v krajevni skupnosti Podmežakla, kjer je opravljal vrsto pomembnih nalog. Oba zakonca sta zdrava, ob njunem zlatem jubileju pa so jima čestitali številni Jeseničani, ki ju poznajo kot dobra tovariša, sodelavca in prijatelja. - Foto: D. Sedej

Naklo - 15. avgusta praznujeta zlato poroko Gradišar Jernej in Justina. Jernej, rojen 1905 v družini sedmih otrok, in Justina, rojena 1907 leta v družini desetih otrok, sta se poročila leta 1931. Oba sta bila doma iz Dupelj, sedaj pa že enaindvajset let živita v Naklem. Jernej se je izučil za čevljarja, Justina pa je šla že s štirinajstimi v tovarno, najprej v Predilnico v Trzinu, potem pa v Kranj v Jugoslovijo. Pred vojno sta živela težko, potem je prišla vojna, v kateri sta po svojih močeh pomagala partizanom. Sama pravita, da sta živela skromno, vendar še nikoli tako dobro kakor sedaj. - M. F.

Spomini na Cankarja

Trzin - Zaplotnik Janez je čil sedemdesetletnik, ki sogovornika spomni na jasnim spominom in svojim prožnim zanimanjem za vse, kar se dogaja okoli njega. Že nazaj je njegov k vnikek prispel vsa pomenbna, kjer se zgodi, tudi vremens, še pomembno rad pa se spominja svojega velikanom, zato je toliko bolj zanimivo prisluhniti pripovedi ti, ki so ga poznali.

Bilo je leta 1918, že proti koncu svetovne vojne, ko se je zaplotnik vračal domov na dobo s italijanske fronte. V Ljubnem je na peronu čakal vlak za Gorenjsko. Med množico ljudi je opazil Cankarja, ki ga je poznal. Bil je slab in ves čas je gledal na uro, kakor da koga pričakuje. Pričakoval je trziškega vojaškega mojstra Erlaha, ki

se je pripeljal z gorenjskim vlakom. Rokovala sta se. Erlah je opazil Zaplotnika, saj sta bila oba doma iz istega kraja. Povedal mu je, da gre na dopust in skupaj so odšli v kolodvorsko restavracijo, kjer so naročili golaž. Cankar in Erlah sta bila oba socialisti. Erlah ju je pustil sama in odšel po opravkih, Cankar pa je lačnemu Janezu ponudil še svoj golaž. Pogovarjala sta se o vojni. Cankar je govoril, da se mora vojna kmalu končati, kar pa mu takrat Zaplotnik ni najbolj verjel. Cankar je bil takrat že bolan. Konca leta ni več dočkal. Zaplotnik ga pozneje ni nikoli več videl.

Srečanje s Cankarjem je naredilo na takrat osemnajstletnega fanta, ki se je vračal s fronte, močan vtis. Sam pravi, da se ga spominja čisto jasno, kakor da bi bilo to včeraj, ne pa tako dolgo nazaj. M. Fornazarič

VAŠA PISMA

NORČEVANJE IZ VARSTVA NARAVE

Glas z dne 4. 8. 1981 je objavil novico, da so ob Čukovem bajerju za krajevni praznik odprli brunarico. O namembnosti objekta je mogoče sklepati razen po fotografiji, ki prikazuje »gostinsko ozračje«, le po stavku, da je postavitev brunarice prvi korak k ureditvi tega mirnega kotička ob Čukovem bajerju.

Na podlagi 18. člena zakona o naravi in kulturni dediščini je Skupščina občine Kranj dne 25. 2. 1981 sprejela odlok o zavarovanju jezerc z okolico v Bobovku pri Kranju. S tem odlokom sta jezerci (Čukova jama in Krokodilnik) z najbližjo okolico zaradi ornitoloških in paleontoloških posebnosti (gnezditvena prebivališča in počivališča redkih in ogroženih vrst ptic ter najdišča fosilnih rib in okostja mamuta) razglašeni za naravno znamenitost.

Meja zavarovanega območja poteka tako, kakor jo določa ureditveni načrt Bobovek št. projekta U. D. 72/77 z dne 28. 1. 1981, ki je sestavni del imenovanega odloka. Gradnja objektov je na tem območju dovoljena le v skladu z ureditvenim načrtom, ki razen športnih naprav na jugozahodnem delu zavarovanega območja (ob potoku Milka) in muzeja, ki bi prikazoval naravno dediščino tega kraja na južnem delu, ne dopušča ničesar drugega. Okrepčevalnica (za potrebe drsalcev v zimskih mesecih) je predvidena v sklopu športnih objektov (kegljišče, garderobe, sanitarije) ob Milki.

Brunarica, ki jo je z lastnimi močmi in prostovoljnimi delom postavilo Turistično društvo Kokrica, je zgrajena brez lokacijskega in gradbenega dovoljenja na mestu in z namenom, ki sta v nasprotju s črko in duhom odloka o zavarovanju. Brunarica ne samo, da s svojim izgledom kvari bobovski veduto in s svojo dejavnostjo kali mir in povzroča onesnaženje, temveč predstavlja tudi eskalaciji stare z varstvom narave nezdržljive domislisce o Bobovku kot kopalniško rekreacijskem centru (po vzrocu Šobca). Postavitve gostinskega objekta v zavarovanem območju je posmeh prizadevanjem naše družbe za varstvo okolja, ki je skrb za naravno dediščino prenesla z republike na občino in krajevno skupnost.

Ureditveni načrt ponuja krajevni skupnosti Kokrica in njenemu turističnemu društvu drugačno alternativo: naravoslovni turizem. Poleg že omenjenega muzeja naravne dediščine, ki je povezan z večjimi stroški, ureditve sole v naravi in opazovalnih poti z informacijskimi tablam (spomnimo se kako je to urejeno v Rakovem Škocjanu), ne bi smela predstavljati večjih preglavic. Vendar pa od sprejetja odloka februarja letos, razen neprestanih kršitev (sekanje, požiganje, hrup, povečano onesnaženje zaradi okrepčevalnice), ni bilo opaziti, da bi krajevna skupnost ukrenila karkoli, kar bi kazalo na njeno pripravljenost, da na zavarovanem območju razvija naravoslovni turizem, čeravno vlada v Sloveniji zanje precejšnjo zanimanje. Da bi krajevni skupnosti pomagali iz zadrege, za začetek predlagam sestaneke med njihovimi predstavniki in predstavniki Zavoda za spomeniško varstvo Kranj in Društva za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije, kjer bi se dogovorili kako bomo uresničevali zamisli zapisane v odloku o zavarovanju in s tem dokazali, da varstvo narave v naši družbi ni le mrtva črta na papirju. Iztok Geister

Obnova

Škofja Loka - Škofji Loki kot mestu gre izjemno mesto v zgodovini. Od tega nemara še bolj pomembni ter slovenski in tudi tuji javnosti bolj poznani pa so njeni kulturnozgodovinski spomeniki. Loka kot mesto je bilo že pred osmimi leti »staro« kar tisoč let. Zato je razumljivo, da je staro mestno jedro in vse spomeniškega varstva vredno objekte (tudi v bližnji mestni okolici) prej ali slej načel zob časa. V Škofji Loki so se pravi čas spoznali in se pravilno odločili, da so pomembni zgodovinski objekti tudi bivalnega pomena: ne samo kul-

Črtomir Zorec POGOVORI O TRŽIČU, NJEGOVH KRAJIH IN LJUDEH

(10. zapis)

Nadaljujem s pripovedjo o samosvojem in srboritem Tomažu Pirču.

TRZIŠKI »KIRURG«

Že pogled na Pirčevo fotografijo nam marsikaj pove o tem silaku. Tomaž Pirč ni bil pravi zdravnik, doktor medicine, kot bi rekli danes. Bil je ranocelnik, kirurg, nekaj padar. Vendar iz stare, dobre in temeljite praktične šole, veder in vešč. Menda je šel nekoč celo na Dunaj, da bi ozdravil tamkajšnjega župana. Za to je dobil kar 500 goldinarjev! Na bližnjih gorenjskih graščinah pa so ga včasih pridržali kar za ves teden in poskrbel je za zdravje vse grajske družine, gospe in služinčadi.

Dober svet in zdravila so bila pri njem poceni: govoril pa je bolnikom in svojem muhasto in osoljeno. V svoji »ordinaciji« je sprejemal reveže in bogate kar skupaj in povedal vsakemu, kar mu je šlo. Seveda vse bolj robato - kot je bil sam! Ni bil izbirčen v besedah, izražal se je precej »na debelo«, proti preprostemu človeku kot proti imenitniku. Če je kdo hotel zdravilo proti nahodu, mu je svetoval svež robec; če je fantič slabo videl, je zahteval, da si postrize lase. Če se je kdo slabo počutil, mu je naročil, naj si umije noge.

Pirč je bil manjše postave, a izjemno rejen, skoraj predebel. Najraje je popoldneve presedel v kavarni ob prebiranju časopisov.

Zdravil pa je Tomaž Pirč predvsem z domačimi zdravili. Bil je potrpežljiv in usmiljen s pravimi bolniki, sleherni je bil deležen tudi njegove tolažilne besede, le sitnih namišljenih bolnikov ni maral. Bil je Pirč prijatelj revežev in delavcev; za plačilo ni bil zahteven, raje je rekel: »Eh, kaj boš dal, saj še sam nič nimaš; le pozdravi se čimprej!«

Pirč je bil še take sorte »kirurg«, da je po potrebi tudi zobe drl in kri pušal.

VOLK IN ROKOVNJAC

Nobena noč se mu ni videla pretemna, nobena vas predaleč, če so ga klicali k bolniku. Nekoč, ko je živel še v Kranju, se mu je pridružil volk, ko je šel ponoči v Besnico. Dolgo časa sta koračila vstric in se srepo gledala. Pa je volk popustil in krenil stran... Drugič je naletel v gozdu na rokovnjača Dimža, ki si je ravno petelina pekela za večerjo. A Dimž je Pirča lepo pozdravil in mu ni storil ni žalega.

Ko se je že malce ostareli kirurg odločil za vstop v zakonski stan, ga je dekan pri »spravevanju« pred poroko pobaral: »Ti, ki si že dosti ljudi razparal, povej, kje ima človek dušo?« Pirč pa brž nazaj: »Gospod dekan, tega pa ne vem. Jaz sem vsakega razparal šele potem, ko je bil brez duše; saj duša najpoprej zapusti človeka!«

Tomaž Pirč je bil dober oče. Imel je kar dvanajst otrok. Kljub temu pa je bil odprtih rok do revežev. Ko ga je kdaj žena pokarala, da je dal beraču preveč, jo je zavrnil: »Kaj nisi videla, kako je bil mož vesel!« Trdil je slejkoprej, da je le miloščina denar, ki ima onkraj groba kaj veljave, vse drugo premoženje moramo itak pustiti tu!

Ker se je grenko spominjal domačih preprirov, saj je še kot otrok moral od doma, je zelo cenil družinski mir in srečo. Če je prišla k njemu od moza pretepena žena, da bi ji izstavil zdravniško potrdilo, s katerim bi tožila moža, izpričevala ni hotel dati. Pač pa je odvihral do moza in ga toliko privil, da je prosil ženo za odpustanje - in zakon je bil za silo rešen!

Rojstna hiša ljudskega pesnika Vojteha Kurnika v Trzinu

Se drobci vednosti, na katero sem naletel: Pirč je bil dvakrat poročen. Prva žena je bila hčerka kranjskega podobarja Gašperja Goetzla. Brat Tomažev, Lorenc, je ostal doma in prevzel po očetu že dobro vpeljano barvarsko obrt. Iz te rodovine je izšel tudi poznejši kranjski župan Ciril Pirč.

LJUDSKI PESNIK

Seveda imam v mislih simpatičnega Trzičana, kolarja Vojteha Kurnika (1826 do 1886). Bil je narodnjak, vnet so delavec Bleiweisovih »Novic«. Pri Kurnikovih je bilo nekako preprosto kulturno žarišče v tedaj skoro do cela nemškem in nemčurkem Trzinu. Pri Vojtehu, ki je svoje žegave verze sprva kar med delom zapisoval na zoblane deske v svoji kolarski delavnici, so se zbirali takratni trziški rodoljubi in se trudili, da bi po slovensko pesnili. Bila je ena od naših plemenitih oblik odpora proti brutalnemu nemštvu. »Napredek in prosveta - to naša bo osveta!« Je veljalo že tedaj.

Kurnikovi zapisi in pesmice so ohranile še največ spominov na Trzič prejšnjega stoletja. Bistričanom je ponagajal:

Pesek pri nas grata usak čas, tega bogastva polna je vas.

Trzičani na svojega ljudskega pisca niso pozabili. Izvršni odbor trziške kulturne skupnosti podeli vsako leto - zdaj že tradicionalne - spominske Kurnikove plakete najzaslužnejšim kulturnim delavcem s področja občine.

Kurnikove pesmice o Trzinu veljajo še danes kot nekake »trziške himne«.

Počastil pa je Trzič svojega rojaka tudi s tem, da je njegovo rojstno hišo spremenil v del krajevnega muzeja. Hiša je že sama posebi primer ljudske kmečke arhitekture, ki je sčasoma dobivala tudi nekaj prvih skromne meščanske hiše.

V Kurnikovi hiši (v kleti) je danes urejena kolarska delavnica, pač v spomin na obrt, ki je bila nekoč pri hiši. Še pred Kurniki pa so bili lastniki hiše nogavičarji. Ta obrt je do druge polovice 19. stoletja zaposlovala največ Trzičanov.

Posebna rokodelska Bratovščina nogavičarjev v Trzinu je štela že leta 1736 kar 37 članov. Večina od njih je bilo hišnih posestnikov (31), le šest je bilo najemnikov tujih prostorov. Nekdanja Nogavičarska se danes imenuje Partizanska ulica.

Sčasoma so trziški nogavičarji prešli tudi na pletenje rokavic in čepic. S prodiranjem strojno pletenih izdelkov je trziško nogavičarstvo uplahnilo in prenehalo. Ročna izdelava trpežnih volnenih nogavic je v Trzinu popolnoma izumrla.

V spomin na to staro nekdanjo trziško obrt je v posebni sobi Kurnikove hiše razstavljena tudi zbirka nogavic, rokavic in čepic, izdelanih iz domače volne in po starih vzorcih.

Začasno gostuje v Kurnikovi hiši tudi del bodoče gasilske zbirke, saj je trziško gasilsko društvo po starosti tretje na Gorenjskem (l. 1883). Posebno dragocen je ohranjeni izvorni gasilski prapor izpred 100 let!

Seveda pa hrani hiša - muzej tudi skromno Kurnikovo literarno zapuščino. Zgornji prostori pa so skoraj v celoti posvečeni občasnemu galerijski razstavnemu dejavnosti; namenjeni so v prvi vrsti mladim, še ne uveljavljenim slikarjem, grafikom, kiparjem in fotoamaterjem.

Nasi športniki

Anka Pavlin: Strah pred višino

KRANJ - Atletika v Kranju je pred leti dala vrsto odličnih atletov in atletinj. Med njimi so bili vsekakor v ospredju skakalci v višino, predvsem Milek in bratje Prezelj. Tudi srednje-proglaš Kavčič je bil med tistimi, ki so bili v vrhu jugoslovanske atletike. Ko so nastopali bratje Prezelj in Milek, je bila to zlata doba atletike pri AK Triglavu. Tradicijo dobrih skakalcev v višino naj bi sedaj nadaljevala Anka Pavlin. Pavlinova bo v tem šolskem letu stopila v četrti letnik kranjske gimnazije in prihodnjo pomlad bo naredila zrelostni izpit. Potem bo na razpustu med službo ali študijem. Medtem pa atletike in skoka v višino ne bo zapustila, čeprav jo mika, da bi se poslovala od letvice. Za slovenske in jugoslovanske razmere ima starejša mladinka Anka Pavlin dober rezultat, saj je lani na republiškem prvenstvu v Novi Gorici postavila svoj osebni rekord na višini 165 cm. To višino je nato potrdila še na mitingu v Mariboru. »K atletiki in skoku v višino sem prišla bolj po naključju. Profesor telesne vzgoje na OŠ Franceta Prešerna Boris Holy me je leta 1977 odpeljal na dvoransko prvenstvo SRS. Takrat sem dobro skočila in začelo se je. To je bilo v osmem razredu osnovne šole. Potem sem začela trenirati dvakrat in kasneje trikrat tedensko. Kakšni so bili vaši uspehi? »Leta 1978 sem na državnem prvenstvu za mlajše mladince osvojila s 164 centimetri prvo mesto. Pred dvema leti me je pri treningu prevzel trener Vučković in začeli smo delati tako, kot je

treba. Vendar so pogoji za trening v Kranju slabi. Med uspehe, ki sem jih dosegla si stejem tudi drugo mesto na prvenstvu SFRJ in peto mesto na državnem prvenstvu za starejše mladinke. Pri tem sem bila uspešna tudi takrat, ko so iskali najboljša pionirja in pionirko v Sloveniji.

Imate osebni rekord 165 cm. Koliko bi po vašem mnenju lahko še povečali to višino?

»Težko je reči. Od lanske sezone imam trenerja samo še na papirju. Prepuščena sem sama sebi. Razmišljam, da bi se poslovila od skoka v višino. Kot sem že omenila, imamo slabe pogoje za trening in ne vem, kje in kdaj bom nastopala. In še nekaj je. Strah me je pred višino. Toda ta strah bi se dalo pod vodstvom dobrega trenerja tudi odpraviti. S tem bi lahko popravila tudi svoj osebni rekord.»

Škoda je, da bi se nadarjena skakalka v višino Anka Pavlin poslovila od atletskega skakalnega športa. V klubu bi morali več pozornosti posvetiti tudi skakalkam v višino, saj Pavlinova pri tem ni osamljena. Pri AK Triglavu se je v zadnjem letu marsikaj spremenilo. Začelo se je delati spet tako, kot se je pred dobrimi leti. Časi kranjske atletike. Toda če za Pavlinovo in ostale kranjske skakalke v višino ne bodo našli trenerja, potem bo šlo spet vse doli po zlu. Vemo tudi, da v klubu spet marljivo dela z mladimi trener Peter Kukovica, ki je z Milekom dosegel izredne mednarodne uspehe.

D. Humer

Četvercu z Bleda bron na svetovnem prvenstvu

PANČAREVO - Dani Frčej, Miran Bratuša, Robert Krašovec in Damjan Golja se s svetovnega mladinskega prvenstva v veslanju, ki je bilo tokrat na jezeru Pančarevo, vračajo z izjemnim dosežkom. V elitni konkurenci čolnov iz Nemške demokratične republike, Zvezne republike Nemčije, Francije, Češkoslovaške in Sovjetske zveze je blejski četverec brez krmarja osvojil bronasto medaljo, kar je po letu 1978 prvi večji uspeh naših mladincev. Toda kljub bronu blejski veslači z razpletom niso povsem zadovoljni, saj se jim je srebro le za las izmuznilo. Favorit, četverec iz NDR je upravičil svojo izjemno vrednost in premočno zmagal. Blejski četverec je prvih petsto metrov veslal na četrtem mestu. Nato so povečali število zaveslajev in se prebili na drugo mesto. Ko je že kazalo, da ima naš čoln že zagotovljeno srebrno medaljo, so jih s silovitim finišem ugnali zahodni Nemci. Bron Blejčev je bila edina medalja naših na jezeru Pančarevo. V veliki finale se je poleg njih uvrstili še zadarski dvojec s krmarjem, ki pa se je moral zadovoljiti z zadnjim mestom. Sicer pa so glavno besedo na svetovnem prvenstvu imele mladinske posadke iz NDR.

Devetnajsti mednarodni atletske miting Kranj '81

Izredna serija Vladimirja Milića

KRANJ - Precej črnogledi smo pred pričetkom gledali na letošnji že devetnajsti zaporedni mednarodni atletske miting, ki ga vsako leto v počastitev občinskega praznika Kranja prireja AK Triglav. To je bilo razumljivo, saj pred rokom ni bilo veliko prijav. Toda izkazalo se je, da smo se tokrat zmotili. Bil je to res pravi nedeljski atletske miting, saj je v devetnajstih moških in ženskih disciplinah nastopilo več kot stoosedemdeset atletov in atletinj iz desetih domačih in petih tujih atletskeh kolektivov.

V vseh disciplinah je bila močna konkurenca, ki je postregla za kranjsko stezo z nekaterimi odličnimi rezultati. Tokrat so se najbolj izkazali atleti v tehničnih disciplinah v metih, kjer so postregli z dobrimi serijami. Še najbolj se je izkazal vojak Vladimir Milić v metu krogle. Miliću je v vseh šestih metih krogle poletela več kot 19,50 metra. Toda zadnji met je bil najboljši. Milić je v tej seriji kroglo zalutal kar 20 metrov. To je bil hkrati tudi nov rekord kranjskega stadiona. V isti disciplini je član ljubljanske Olimpije Vuk s 15,38 metra postavil nov slovenski rekord za starejše mladince. V metu kopja se je izkazal tudi Djurović iz Sarajeva, saj je kopje vrzel 71,40 metra. Tudi ostali rezultati v tehničnih disciplinah so dobri in to velja tudi za vse ostale discipline. Pri vseh teh nastopajočih pa so svoje rekle tudi atleti in atletinke kranjskega Triglava, ki niso zaostajali za ostalimi udeleženci.

Rezultati - člani - 100 m: 1. Hovnik (KAK) 11,2; 2. Pivk (Triglav) 11,5; 3. Drašček (Radeče) 11,6; 400 m: 1. Picin 49,1; 2. Dangelo (oba Videm) 51,0; 3. Jan (Olimpija) 51,1; 1500 m: 1. Marković (Olimpija) 4:09,5; 2. Cmok (Kladivar) 4:01,2; 3. Pesentheiner (KCL) 4:01,3; 1500 m mladinci: 1. Žičkar (Kladivar) 4:07,1; 2. Oberasner (KCL) 4:09,8; 3. Milavec (Postojna) 4:09,9; 1000 m pionirji: 1. Kukovica (Triglav) 2:45,1; 2. Prohofijev (ŽAK) 2:45,2; 3. Repnik (Olimpija) 2:45,5; 5000 m veterani: 1. Štros (Triglav) 16:49,2; 2. Milnar (Vič) 17:06,3; 3. Umek (Triglav) 17:27,3; daljavo: 1. Mitja Kadiš 643; 2. Marko Kadiš (oba KAK) 642; 3. Koren (Ptuj) 642; troskok: 1. Kadiš (KAK) 13,91; 2. Omerza (Triglav) 13,85; 3. Batagel (Gorica) 13,53; krogla: 1. Milić (JLA) 20,00 (rekord stadiona Stanka Mlakarja); 2. Vuk (Olimpija) 15,38 (rekord SRS za st. mladince); 3. Hermaan (ZRN) 15,22; krogla pionirji: 1. Čulig (Triglav) 15,77; 2. Povše (Radeče) 13,18; 3. Djurar (Triglav) 10,81; kopje: 1. Djurović (Sarajevo) 71,40; 2. Umek (ŽAK) 59,20; 3. Leben (Triglav) 49,68; disk: 1. G. Frank

Vojak Vladimir Milić je na devetnajstem mednarodnem mitingu Kranj dosegel imeniten uspeh. V metu krogle je namreč v šesti seriji zalutal točno 20 metrov. S tem metom krepko izboljšal rekord slovenskega mladca Stanka Mlakarja.

(KCL) 58,54; 2. Cutora (Sarajevo) 58,5; 3. Frank (KCL) 43,98; kladivo - ml. mladinci: 1. Gračič 52,94; 2. Kabič 51,50; 3. Čulig (5 kg - vsi Triglav) 33,50; ženske: 100 m - 1. Strinik (KCL) 13,50; 200 m - 1. Šušteršič (KCL) 30,50; 400 m - 1. Habič (Postojna) 1:02,2; 800 m - 1. Vindiš (Ptuj) 2:23,8; 1500 m - 1. Vindiš (Ptuj) 4:01,2; 5000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 16:49,2; 10000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 34:01,2; 15000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 48:01,2; 20000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 1:02:01,2; 30000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 1:30:01,2; 40000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 1:50:01,2; 50000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 2:10:01,2; 60000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 2:30:01,2; 70000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 2:50:01,2; 80000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 3:10:01,2; 90000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 3:30:01,2; 100000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 3:50:01,2; 110000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 4:10:01,2; 120000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 4:30:01,2; 130000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 4:50:01,2; 140000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 5:10:01,2; 150000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 5:30:01,2; 160000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 5:50:01,2; 170000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 6:10:01,2; 180000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 6:30:01,2; 190000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 6:50:01,2; 200000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 7:10:01,2; 210000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 7:30:01,2; 220000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 7:50:01,2; 230000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 8:10:01,2; 240000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 8:30:01,2; 250000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 8:50:01,2; 260000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 9:10:01,2; 270000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 9:30:01,2; 280000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 9:50:01,2; 290000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 10:10:01,2; 300000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 10:30:01,2; 310000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 10:50:01,2; 320000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 11:10:01,2; 330000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 11:30:01,2; 340000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 11:50:01,2; 350000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 12:10:01,2; 360000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 12:30:01,2; 370000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 12:50:01,2; 380000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 13:10:01,2; 390000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 13:30:01,2; 400000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 13:50:01,2; 410000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 14:10:01,2; 420000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 14:30:01,2; 430000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 14:50:01,2; 440000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 15:10:01,2; 450000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 15:30:01,2; 460000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 15:50:01,2; 470000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 16:10:01,2; 480000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 16:30:01,2; 490000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 16:50:01,2; 500000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 17:10:01,2; 510000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 17:30:01,2; 520000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 17:50:01,2; 530000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 18:10:01,2; 540000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 18:30:01,2; 550000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 18:50:01,2; 560000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 19:10:01,2; 570000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 19:30:01,2; 580000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 19:50:01,2; 590000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 20:10:01,2; 600000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 20:30:01,2; 610000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 20:50:01,2; 620000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 21:10:01,2; 630000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 21:30:01,2; 640000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 21:50:01,2; 650000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 22:10:01,2; 660000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 22:30:01,2; 670000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 22:50:01,2; 680000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 23:10:01,2; 690000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 23:30:01,2; 700000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 23:50:01,2; 710000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 24:10:01,2; 720000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 24:30:01,2; 730000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 24:50:01,2; 740000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 25:10:01,2; 750000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 25:30:01,2; 760000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 25:50:01,2; 770000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 26:10:01,2; 780000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 26:30:01,2; 790000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 26:50:01,2; 800000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 27:10:01,2; 810000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 27:30:01,2; 820000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 27:50:01,2; 830000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 28:10:01,2; 840000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 28:30:01,2; 850000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 28:50:01,2; 860000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 29:10:01,2; 870000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 29:30:01,2; 880000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 29:50:01,2; 890000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 30:10:01,2; 900000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 30:30:01,2; 910000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 30:50:01,2; 920000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 31:10:01,2; 930000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 31:30:01,2; 940000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 31:50:01,2; 950000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 32:10:01,2; 960000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 32:30:01,2; 970000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 32:50:01,2; 980000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 33:10:01,2; 990000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 33:30:01,2; 1000000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 33:50:01,2; 1010000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 34:10:01,2; 1020000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 34:30:01,2; 1030000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 34:50:01,2; 1040000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 35:10:01,2; 1050000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 35:30:01,2; 1060000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 35:50:01,2; 1070000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 36:10:01,2; 1080000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 36:30:01,2; 1090000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 36:50:01,2; 1100000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 37:10:01,2; 1110000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 37:30:01,2; 1120000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 37:50:01,2; 1130000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 38:10:01,2; 1140000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 38:30:01,2; 1150000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 38:50:01,2; 1160000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 39:10:01,2; 1170000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 39:30:01,2; 1180000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 39:50:01,2; 1190000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 40:10:01,2; 1200000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 40:30:01,2; 1210000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 40:50:01,2; 1220000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 41:10:01,2; 1230000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 41:30:01,2; 1240000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 41:50:01,2; 1250000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 42:10:01,2; 1260000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 42:30:01,2; 1270000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 42:50:01,2; 1280000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 43:10:01,2; 1290000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 43:30:01,2; 1300000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 43:50:01,2; 1310000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 44:10:01,2; 1320000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 44:30:01,2; 1330000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 44:50:01,2; 1340000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 45:10:01,2; 1350000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 45:30:01,2; 1360000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 45:50:01,2; 1370000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 46:10:01,2; 1380000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 46:30:01,2; 1390000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 46:50:01,2; 1400000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 47:10:01,2; 1410000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 47:30:01,2; 1420000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 47:50:01,2; 1430000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 48:10:01,2; 1440000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 48:30:01,2; 1450000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 48:50:01,2; 1460000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 49:10:01,2; 1470000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 49:30:01,2; 1480000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 49:50:01,2; 1490000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 50:10:01,2; 1500000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 50:30:01,2; 1510000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 50:50:01,2; 1520000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 51:10:01,2; 1530000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 51:30:01,2; 1540000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 51:50:01,2; 1550000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 52:10:01,2; 1560000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 52:30:01,2; 1570000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 52:50:01,2; 1580000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 53:10:01,2; 1590000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 53:30:01,2; 1600000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 53:50:01,2; 1610000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 54:10:01,2; 1620000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 54:30:01,2; 1630000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 54:50:01,2; 1640000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 55:10:01,2; 1650000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 55:30:01,2; 1660000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 55:50:01,2; 1670000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 56:10:01,2; 1680000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 56:30:01,2; 1690000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 56:50:01,2; 1700000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 57:10:01,2; 1710000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 57:30:01,2; 1720000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 57:50:01,2; 1730000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 58:10:01,2; 1740000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 58:30:01,2; 1750000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 58:50:01,2; 1760000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 59:10:01,2; 1770000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 59:30:01,2; 1780000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 59:50:01,2; 1790000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 60:10:01,2; 1800000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 60:30:01,2; 1810000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 60:50:01,2; 1820000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 61:10:01,2; 1830000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 61:30:01,2; 1840000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 61:50:01,2; 1850000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 62:10:01,2; 1860000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 62:30:01,2; 1870000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 62:50:01,2; 1880000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 63:10:01,2; 1890000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 63:30:01,2; 1900000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 63:50:01,2; 1910000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 64:10:01,2; 1920000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 64:30:01,2; 1930000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 64:50:01,2; 1940000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 65:10:01,2; 1950000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 65:30:01,2; 1960000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 65:50:01,2; 1970000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 66:10:01,2; 1980000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 66:30:01,2; 1990000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 66:50:01,2; 2000000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 67:10:01,2; 2010000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 67:30:01,2; 2020000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 67:50:01,2; 2030000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 68:10:01,2; 2040000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 68:30:01,2; 2050000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 68:50:01,2; 2060000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 69:10:01,2; 2070000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 69:30:01,2; 2080000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 69:50:01,2; 2090000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 70:10:01,2; 2100000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 70:30:01,2; 2110000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 70:50:01,2; 2120000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 71:10:01,2; 2130000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 71:30:01,2; 2140000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 71:50:01,2; 2150000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 72:10:01,2; 2160000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 72:30:01,2; 2170000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 72:50:01,2; 2180000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 73:10:01,2; 2190000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 73:30:01,2; 2200000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 73:50:01,2; 2210000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 74:10:01,2; 2220000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 74:30:01,2; 2230000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 74:50:01,2; 2240000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 75:10:01,2; 2250000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 75:30:01,2; 2260000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 75:50:01,2; 2270000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 76:10:01,2; 2280000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 76:30:01,2; 2290000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 76:50:01,2; 2300000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 77:10:01,2; 2310000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 77:30:01,2; 2320000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 77:50:01,2; 2330000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 78:10:01,2; 2340000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 78:30:01,2; 2350000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 78:50:01,2; 2360000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 79:10:01,2; 2370000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 79:30:01,2; 2380000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 79:50:01,2; 2390000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 80:10:01,2; 2400000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 80:30:01,2; 2410000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 80:50:01,2; 2420000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 81:10:01,2; 2430000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 81:30:01,2; 2440000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 81:50:01,2; 2450000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 82:10:01,2; 2460000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 82:30:01,2; 2470000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 82:50:01,2; 2480000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 83:10:01,2; 2490000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 83:30:01,2; 2500000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 83:50:01,2; 2510000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 84:10:01,2; 2520000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 84:30:01,2; 2530000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 84:50:01,2; 2540000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 85:10:01,2; 2550000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 85:30:01,2; 2560000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 85:50:01,2; 2570000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 86:10:01,2; 2580000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 86:30:01,2; 2590000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 86:50:01,2; 2600000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 87:10:01,2; 2610000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 87:30:01,2; 2620000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 87:50:01,2; 2630000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 88:10:01,2; 2640000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 88:30:01,2; 2650000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 88:50:01,2; 2660000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 89:10:01,2; 2670000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 89:30:01,2; 2680000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 89:50:01,2; 2690000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 90:10:01,2; 2700000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 90:30:01,2; 2710000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 90:50:01,2; 2720000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 91:10:01,2; 2730000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 91:30:01,2; 2740000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 91:50:01,2; 2750000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 92:10:01,2; 2760000 m - 1. Vindiš (Ptuj) 92:30:01,2; 2770000 m - 1. Vindiš (Pt

Pol stoletja brez izgube, a neobetavna prihodnost

Lončarskemu podjetju iz Komende teče že petdeseto leto proizvodnje - Vsa leta nenehno poslovanje brez izgub - Naraščajoča proizvodna stroška, konkurenčni uvoz, kar precejšnje dajatve sicer oslabujejo, a ne preprečujejo razvoja lončarstva

Komenda - Razlogi, da komendsko lončarsko podjetje z le 23 zaposlenimi in šele zadnja leta nekoliko bolj moderniziranimi proizvodnimi sredstvi obvladuje ves slovenski trg, pa še del Hrvaške z Dalmacijo, so prav gotovo v tradicionalno priznani proizvodnji. V komendskem lončarstvu že vsa leta poslovanje brez izgube, to pa ne le zaradi majhnega proizvodnega obsega, pač pa predvsem zaradi racionalnega gospodarjenja.

Izdelki, s katerimi večinoma oskrbujejo cvetličarne, vrtnarje in trgovsko mrežo sploh, deloma pa so z odprtim skladiščem na voljo tudi neposredni individualni potrošnji, so v glavnem plod domače surovine. Glina, ki jo zdaj strojno izkoplajo v bližnji okolici, po raziskavah Zavoda za raziskavo materiala zadošča še za več let. Osem peči za žganje gline sicer dela na zastarelem, a cenem trdem gorivu, pa vendar predstavlja precejšen proizvodni

strošek v sicer stroškovno dokaj zmernem procesu. Tudi uvoz ne predstavlja izdatkov, ki bi bistveno bremenili proračun podjetja. Glazuro za glinene izdelke uvažajo večinoma iz Avstrije, kupijo pa jo za več let vnaprej, kar prav tako prispeva k racionalizaciji poslovanja.

Kot trdijo v Lončarskem podjetju, bistvene konkurence na jugoslovanskem tržišču v okviru te že izumirajoče panoge ni, razen kolikor se z njo ukvarjajo redki zasebniki. Močno pa je zadnja leta prodrli konkurenčni uvoz. Nekatere trgovine - med njimi celjska Semenarna - so

se že odločile za tuje izdelke, čeprav so dražji in tudi glede kvalitete ne prekašajo domačih. Kljub stalnim naročnikom in ne občutno manjšemu povpraševanju je za komendsko lončarstvo to dokajšen udarec.

Ena od večjih težav, ki tarejo to majhno podjetje, so tudi dajatve, ki so velike kljub temu, da zaposluje majhno število delavcev in je precej proizvodnje še ročne. V zaostrenih pogojih gospodarjenja vsi naštetih problemi prihajajo še kako do izraza.

Dejstvo, da se podjetje že pol stoletja dobro prebija, da je proiz-

vodnja zgledno racionalizirana, pa gremi prihodnost, ki ni videti nič kaj obetavna. Kaže namreč, da med mladimi ni nikakršnega zanimanja za to v Komendi že desetletja živečo stroko. Med 23 delavci v podjetju najmlajši šteje 47 let, pa tudi pri zasebnikih ni pričakovati mladega nasledstva. Glede na skoraj neomejene zaloge surovine, ki jih je škoda prepustiti naravi, ter tradiciji, ki je del zgodovinskega izročila ter do zdaj tako uspešna gospodarska panoga, je pogled v prihodnost za skrbljujoč in vreden tehtnega razmisleka. D. Zlebir

Več kaznivih dejanj

Kranj - Kazniva dejanja na območju UNZ Kranj so v porastu v primerjavi s šestimi meseci lanskega leta. Za dobrih 68 odstotkov je naraslo število kaznivih dejanj predvsem na račun vlomov v avtomobile, krajo avtomobila in gradbišča. Vendar pa je ob enem raziskanost zelo dobra, kar znaša 75 odstotkov. Storiči prihajajo na Gorenjsko večinoma iz drugih krajev Slovenije in ostalih republik. Zato jih je težje odkriti. V porastu na Gorenjskem pa je tudi gospodarski kriminal. Za drugo leto zapored pa je več kaznivih dejanj, drznih ropov in

tatvin. Žrtve so starejši moški, ki se pod vplivom alkohola dalj časa zadržujejo v gostiščih in popivajo skupaj s storilci, ki pa so večinoma mladoletniki. Podatki kažejo, da je mladoletnih storilcev kar 30 odstotkov. Pri gospodarski kriminaliteti je bilo letos več kaznivih dejanj nevestnega gospodarjenja, nevestnega ravnanja z zaupanim družbenim premoženjem, nedovoljenega razpolaganja s stanovanji, gozdnih tatvin in zatajitve davščin. Letos so odkrili tudi tri grabeže, precej pa je bilo kaznivih dejanj izdaje nekritih čekov.

Konec tedna je bil prilika za najrazličnejše prireditve, ki jih je bilo na Gorenjskem lepo število. Mladi traktoristi so se zbrali v Senjaku na regijskem tekmovanju. Foto: A. Zalar

Bohinjska Rodica - Po potresu, ki je prizadel tudi Bohinj in Bohinjsko Bistrico, je bila Rodica, stavba poleg železniške postaje v Bohinjski Bistrici, dolgo časa zapuščen in nujno potrebna obnove. Nanjo so poslali delegati v skupštinskih klopih in letošnje poletje so jo že skoraj dokončno začeli obnoviti. Rodico naj bi temeljito obnovili, železniško postajo pa naj bi jo namenili potrebam zimskega turizma na Bohinjski Bistrici. Foto: D. Sedej

Gorelo v stanovanju

Jesenice - V nedeljo, 9. avgusta, je ob pol osmih zjutraj zagorelo v stanovanju Martina Žvaba iz Tomšičeve ulice 92 na Jesenicah. Pri tem je dobil opekline Marjan Lavtar, star 41 let z Jesenic, materialno škodo pa so ocenili na 300.000 dinarjev. Martin Žvab je začel z deli pri etažni centralni kurjavi, Lavtar pa mu je pomagal. Pri prižiganju plamena na pištoli acetilenskega gorilnika je počila dovodna cev in takoj je nastal požar. Razširil se je na jeklenko, začelo je goreti. Zgorelo je okleto, tla, okna, vrata, požar pa so pogasili poklicni gasilci Železarne Jesenice skupaj s stanovalci.

Otrok zanetil požar

Črnivec - V četrtek, 6. avgusta, je popolnoma pogorel kozolec na Črncu, last Cvetana Potočnika. Požar so poskušali pogasiti gasilci poklicnega gasilskega društva Brezje in Radovljica, vendar je kozolec popolnoma pogorel. Kozolec je bil lesen in poln sena, ki pa ga je zanetil otrok, ki se je igral z vžigalicami v neposredni bližini. Škoda znaša okoli 60.000 dinarjev.

Samovžig sena

Naklo - V četrtek zvečer je začelo goreti na hlevu Valentina Cankarja iz Naklega 93. Na hlevu je bilo 18 ton sena, 8 ton slame in 15 ton otave, od tega je bilo 2 toni sena iz močvirnatoga območja, shranili pa so vlažnega. Tako je prišlo do samovžiga, poleg tega pa so pogorele še macesnove in smrekove deske, uničena je bila streha in ostreže hleva. Na kraj požara so prihitali poklicni gasilci in prostovoljni gasilci iz Naklega. Škoda znaša 820.000 dinarjev.

Pogin rib v Tržiški Bistrici

Tržič - Tržiško Bistrico je onesnažil hipoklorit iz Bombažne predilnice in tkalnici bolj zavedati škoda, ki jo povzročajo z izpusti nevarnih in strupenih snovi v Bistrico, ki jo po drugi strani ribiči s prizadevnim delom pokušajo kar najbolj oživiti in ohraniti. Vsekakor bi se morali v Bombažni predilnici in tkalnici bolj zavedati škoda, ki jo povzročajo z izpusti nevarnih in strupenih snovi v Bistrico, ki jo po drugi strani ribiči s prizadevnim delom pokušajo kar najbolj oživiti in ohraniti.

Stružnica z viličarja na tla

Lesce - V petek so dopoldne pripeljali iz Novega Sada v leško tovarno Verig polavtomatski stroj, stružnico, težko 2.400 kilogramov. Rastvorili so jo z viličarjem, vendar pa pri tem niso pomislili, da je teža tovora večja od teže stroja. Ze po nekaj metrih je stružnica padla na tla. Stroj se je tako poškodoval, da je škoda kar za 500.000 dinarjev.

Smrt na tirih

Naklo - V petek, 7. avgusta je ob 8.30 zaradi neprevidnosti izgubil življenje na železniških tirih delavec-kretničar Djurač Pejič, star 36 let. Na industrijskem železniškem tiru v Naklem je Djurač Pejič iz Kranja, stanujoč na Kolodvorski 9, zaposlen pri nadzorstvu proge ŽP Kranj delal na kretnici. Tedaj so delali priključek proge za kontejnerski terminal. Pejič je z električno brusilko brusil kretnico. Okoli osme ure pa je iz Kranja pripeljala kompozicija sedmih vagonov, ki pa je kretničar ni ne videl in ne slišal. Strojevodja vlakovne kompozicije ni bil pozoren in je delavca na tirih povozil do smrti.

Utonil v Blejskem jezeru

Bled - Minuli petek so ob peti uri zjutraj našli na Bledu, ob jezeru, pri čolnarni na Kidričevi cesti mrtvega nemškega državljanca, ki je v jezeru utonil. 22-letni Volz Wolfgang je bil s prijatelji na dopustu v kampu Zaka. V četrtek zvečer so bili dalj časa v restavraciji v Zaki in Volz Wolfgang je zapustil restavracijo med zadnjimi, pozno ponoči. Odpravil se je proti kampu Zaka, vendar je med potjo padel v jezero ter utonil.

Omahnila pod Jalovcem

Kranjska gora - V četrtek sta se v Jesihovi smeri v Šiji pod Jalovcem smrtno ponesrečila čehoslovaška državljanca dr. Karel Sykova in Zuzana Hromadkova. Oba planinca sta plezala prva v navezi že v sredo popoldne, za njima pa sta bila planinec Volny in njegov prijatelj. Okoli 19. ure sta Volny in soplezalec opazila, da je prva naveza zgrmela navzdol. Planinca sta padla od 800 do 900 metrov globoko na melišče v podnožje Jalovca. Volny in soplezalec sta morala ponoči bivakirati v steni. Zjutraj sta takoj sestopila ter o goraki nesreči obvestila gorske reševalce. Na kraj nesreče se je odpravilo šest gorskih reševalcev iz Rateč in

Kranjske gore ter šest miličnikov - gorskih reševalcev z zdravnikom dr. Robičem. Zdravnik je lahko le še ugotovil, da je nesrečnica čehoslovaškima planincema verjetno zaradi utrujenosti spodrsnilo, umrla pa sta zaradi hudih poškodb.

NESREČE

VOZNIK IN SOPOTNIK UMRLA

Jesenice - V petek, 7. avgusta se je ob 22.25 zvečer zgodila na lokalni cesti med Jesenicami in Javornikom, na Straži, huda prometna nesreča. Voznik osebnega avtomobila z registrsko številko KR 643-32 Ibra Zahirovič, star trideset let, stanujoč na cesti Maršala Tita 7 je vozil z Jesenic proti Trebežu. V levem ovinku ko se cesta vzpne v klanec, ga je hudo zaneslo zaradi neprimerne hitrosti, tako, da je zadel v drevo pod cesto. Njegov sopotnik Hase Ali babič s Straže se je v trčenju tako hudo ranil, da je med prevozom v bolnišnico umrl. Voznika so hudimi telesnimi poškodbami odpeljali v jeseniško bolnišnico, kjer pa je pozneje poškodbam podlegel.

ZAVORE ZABLOKIRALE

Kropa - V četrtek, 6. avgusta, se je na regionalni cesti v Kropi pred hišo številka 1 zgodila prometna nesreča, v kateri je bilo za 70.000 dinarjev škoda. Voznik tovornega avtomobila KR 407-14 Juraj Zvan, star 31 let, iz Zasipa, Piškovca 4, je vozil od Lipnice proti Kropi. Pred hišo številka 1 so mu prednje zavore zablokirale in ga je zaneslo s ceste v ograjo, ka jo je podrl.

PREKRATKA VARNOSTNA RAZDALJA

Podvin - Minuli četrtek, ob 10.30 se je na magistralni cesti v Podvinu zaradi prekratke varnostne razdalje zgodila prometna nezgod. Materialno škodo cenijo na 150.000 dinarjev.

Voznik osebnega avtomobila Leopold Mavec iz ceste Staneta Zagarja 11/a iz Radovljice je vozil v smeri od Kranja proti Jesenicam. V podvinškem klanecu se je kolona vozil začela ustavljati. Mavec pa ni bil dovolj previden in je trčil v zadnji del osebnega avtomobila nemške registracije.

NEIZKUŠEN VOZNIK KOLESA

Kranj - V četrtek zvečer se je voznik kolesa Albin Pirih, star 18 let, peljal po lokalni cesti Kranj-Javornika 6 je padel po cesti, pri tem pa se je hujše telesno poškodoval in so ga odpeljali v jeseniško bolnišnico. Materialne škoda je bilo za 5.000 dinarjev.

Spominki — Pred odhodom z dopusta in za prijeten spomin so seveda spominki, takšni ali drugačni. Na Bledu je trgovina s spominki, ki je dokaj bogato založena tudi z izvirnimi domačimi izdelki. — Foto: D. Sedej

Ne navaden konjiček — Emil Koren iz Kranjske gore se že deset let ukvarja z vzrejo psov. Za to dejavnost, ki zahteva veliko razumevanja za živali, potrpljenja in žrtvovanja prostega časa, ga je navdušil pokojni doktor Polenčič med letovanjem v tem kraju. Tako ima Milč, kakor ga kličejo znanci, danes prek dvajset psov šestih različnih pasem. Z njimi redno sodeluje na kinoloških razstavah doma in na tujem kot član škofjeloškega kinološkega društva. Lahko se pohvali z več nagradami in priznanji, med svojimi psi, ki so vsi delno dresirani in poslušni, pa ima tudi šest zmagovalcev. Kmalu bo dobil novo vrsto psov in se namerava, kot zatrjuje, še naprej ukvarjati s tem neusakdanjim konjičkom. A. K.

Prijetno v Goričanah — S toplimi dnevi je obrežje reke Sore v Goričanah znova oživel. Za obiskovalce je letos precej bolje poskrbljeno, saj je kopališče urejeno, poleg tega pa jim je na voljo okrepevalnica, ki jo vodi Francka Trampuš. — fr

Morda niste vedeli, da je tudi v Škofji Loki avtokamp? Vendar je. Poiškati ga morate ob letnem kopališču v Puštalu. Ne ustrašite se, če boste v njem sami ali če boste imeli še kakšnega soseda. »V dvoje je najlepše« so se strinjali neznani turisti (nikjer v bližini jih ni bilo) in postavili šotore v avtokampu. Le kako so izvedeli zanj? Morda iz zarjavele opozorilne table na vogalu ene izmed hiš v Puštalu? Foto: Z. Jelovčan Tekst: V. Primožič

inštalacije

p. o.

Kidričeva 55
Škofja Loka

Po sklepu Komisije za delovna razmerja

objavljamo prosta dela in naloge:

1. VEČ MONTERJEV
PREZRAČEVALNIH
NAPRAV

Pogoji: KV ali priučen
elektroinštalater

2. VEČ MONTERJEV
OGREVALNIH NAPRAV

Pogoji: KV ali priučen
monter ogrevalnih naprav.

Poskusno delo za razpisana dela in naloge traja 2 meseca. Delovno razmerje se sklone za nedoločen čas. Kandidatom nudimo možnost izobraževanja ob delu za poklic.

Pisane prijave z dokazili o izpolnjevanju razpisanih pogojev in kratkim opisom dosedanjih zaposlitev, pošljite na naslov INŠTALACIJE Škofja Loka, Kidričeva 55.

Rok za zbiranje prijav velja do zasedbe del in nalog.

O izboru bodo kandidati obveščeni v 30 dneh po prijavi.

ČP GLAS

Kranj

Moša Pijadeja 1

iščemo avtoprevoznika

za prevoz časopisa: Kranj — Ljubljana — Kranj — dvakrat tedensko.

Delo traja od 18. do 5. ure zjutraj (ob ponedeljkih in četrtek). Če vas nočna vožnja ne moti, želite stalno delo in prihodek imate 2,5 do 3,5 t kamion s cerado, nas pokličite na št.: 23-30 int. 54 ali pošljite ponudbo z navedbo pogojev.

Obiščite nas

na 31. Gorenjskem sejmu
od 14. do 24. avgusta 1981

Veletrgovina TOZD Veleprodaja
ŽIVILA TOZD Maloprodaja
Kranj TOZD Gostinstvo
TOZD Trgovina Ble

Razstavljamo izdelke priznanih proizvajalcev
špecerijskega blaga in pijač

- ŽITO — Ljubljana
- FRUCTAL — Ajdovščina
- PODRAVKA — Koprivnica
- KOESTLIN — Bjelovar
- DANA — Mirna
- MIRNA — Rovinj
- NEOPLANTA — Novi sad

Poslužujte se tudi storitev, ki vam jih nudimo v številnih prodajalnah in gostinskih obratih na Gorenjskem in v centralnem skladišču N...

na

31. gorenjskem
sejmu
v Kranju

14.—24. 8. 81

v paviljonu

murha

razstavljamo in prodajamo

pohištvo
tehnično blago
izdelke Gorenje
gradbeni material
dekorativo

lesnina les

KRANJ — PRIMSKOVO

V času od 14. 8. do 24. 8. 1981 nas lahko obiščete na mednarodnem Gorenjskem sejmu v Kranju in v trgovini na Primskovem, kjer vam nudimo:

- stavbno pohištvo
- stenske in stropne obloge
- gradbeni material
- polfinalne izdelke
- furnir in les

Blejska kmečka ohceta

Na Bledu so organizirali tradicionalno kmečko ohceta, na kateri sta se vzela Irena in Franc iz Tržiča – Bogat sejem umetne in domače obrti

Irena in Franc sta se vzela ...

Blejski prireditelji tradicionalne Kmečke ohcete so si v nedeljo zvečer oddahnili: turistično-folklorna prireditev je popolnoma uspela, brez zapletljajev, v zadovoljstvo številnih domačinov in tujih gostov, ki so si prišli ogledat pokoko po starih gorenjskih šegah in navadah.

Na seimu umetne in domače obrti ...

Prireditev je terjala veliko priprav in dela, organizatorji pa so poiskali tudi pravi par. Irena in Franc sta morala »prestat« tri dni šeg in navad, od vasovanja in šrange do prave kmečke pojedine v Festivalni dvorani, ob zvedavih pogledih tujecev in domačinov. Prav gotovo sta si oddahnila, ko je bila ohceta pri kraju in ko sta odplesala zadnji polko na prireditvenem prostoru.

Bled je bil te dni zares prazničen, vse je bilo v duhu kmečke ohcete. Prireditelji so organizirali sejem domače in umetne obrti, na katerem so si obiskovalci lahko ogledali zares pristne izdelke domače spretnosti in pridnih rok; hotelirji so se odrezali z ohceto večerjo po vseh hotelih.

Praznični spreved je bil paša za oči, s številnimi narodnimi nošami, s kočijami, ki jih je videti le še malo-kje, z veselimi vriski svatovske povorke. Kot sta ženin in nevesta na blejskem gradu dejala, da se zares vzameta, jih je pred Festivalno dvorano čakala množica radovednežev, oče in mati ženina, ki sta odprtih rok in po stari gorenjski navadi sprejela »ta mlado« pod streho. Praznično pogrnjena ohceta miza je bila tokrat v Festivalni dvorani in nepred njo, kajti organizatorjem se je zdela bolj »gvišna«, da so mize s potico pod streho kot na prostem, kajti črni oblaki niso obetali nič

Imenitna narodna noša, delo spretnih rok, ki so vezle ure in ure ...

dobrega. Vendar ni deževalo in je ohceta minila v zadovoljstvo vseh, še posebej številnih tujih turistov, ki jim je bila bogata svatovska poroka zares nekaj enkratnega in izvirnega ... D. Sedej

Oče in mati čakata »ta mlado«

GLASOVA ANKETA

Pohod na Blegoš postaja tradicija

Že nekaj let se avgusta srečajo na Blegošu kmečke žene – članice aktivov kmečkih žena, ki delujejo v okviru škofjeloške kmetijske zadruge. V nedeljo se jih je zbralo toliko, kot se nobeno leto ne. Na vrhu Blegoša je bila dopoldne proslava in zadržnice je pozdravila najprej sekretarka zadruge Mira Primožičeva, po kulturnem programu pa še direktor zadruge Vinko Kržišnik. Posebej pa velja omeniti lep kulturni program, ki so ga poleg noneta mladih zadržnikov pripravile kmečke žene same. Mogoče njihove pesmi, ki jih sestavljajo ob delu na kmetijah ne bi zanimale literarnih kritikov, vendar je bilo v stihih vlite toliko ljubezni do zemlje, do domače doline in hribovja, da so ganile slehernega poslušalca.

mom in imamo prav sedaj prav gostov iz Sarajeva, Pulja in Ljubljane, vendar sta doma hčerki bosta namesto mene postreli. Kmečki turizem je dopolnilna dejavnost in postranski zaslužek kmetiji, ker z možem ne hodiva službo. Na srečanju mi je izredno ugajal kulturni program in bi te priložnosti pohvalila mlade zadržnice, ki so ga pripravile ...

Milka Šubiceva iz Loma je za srečanje napisala dve pesmi: »Če sem sama pri delu, mi verzi kar sami prihajajo na misel in, če mi pesem ugaja, jo napišem. Imam jih že lepo zbirko. Se pa zgodi, da kasneje, ko se enkrat preberem, zapisano skurim, ker mi nekako ne gre več v uho. Zelo rada se udeležujem srečanja na Blegošu, saj se tu dobimo žene iz vseh koncev Poljanske in Selške doline, ne le iz svojega aktivja. V okviru aktivja pa imamo vsako leto izlet pa predavanja pozimi, ko imamo čas.«

Angelca Miklavčič iz Dolenjih ravnj: »Mislim, da je prav, ker je letos srečanje nekaj tednov prej, kot je bilo v navadi prejšnja leta. To je ravno obdobje, ko se lahko po spravilu sena malo oddahnemo. Tako smo žene v nedeljo malo bolj proste. Pri nas se sicer ukvarjamo s kmečkih turiz- ...

Rezka Oblak, predsednica aktivja kmečkih žena na Trbjuji, doma iz Kladij: »Letos se srečanja udeležila drugič. Se mi, da je prireditev s tako množičnostjo izgubila na domačnosti. Preveč je drugih ljudi in kmečke žene že kar težko najdemo in se pogovorimo. Sicer aktiv vsako leto pripravi izlet v članice, pozimi pa nekaj predavanj. Za delo aktivja se žene nimajo, še najmanj se mi zdi, da so aktivne v Stari Oselnici, drugih krajih je boljje.« L. Bogataj

Lubnik – škofjeloški Triglav

»Saj ne bi bila Loka, če ne bi bilo v njenem ozadju Lubnika.« pravijo škofjeločani. »Ko se pripeljemo od neke daleč in zagledamo hrib z majhno hišico na vrhu, takrat se šele počutimo, da smo zopet doma.«

Poleg tega, da daje Lubnik nekakšno podobo Škofji Loki, je tudi najbližji cilj za turo, planinski dom na njem pa je glavna postojanka planinskega društva iz Škofje Loke. Nanj je zaznamovanih več poti. Pot po kateri se planinci največkrat podajo in je najbolj približljiva vodi preko gradu, čez Kobiljo in skozi vas Gabrovo. Četudi hodite malo počasneje, boste v dveh urah prav gotovo na vrhu. Pravijo pa, da malo bolj izurjenim planincem za to pot ni potrebna niti ura hoja. Na pot se lahko odpravite tudi iz Vincarjev skozi Kuhinjo ali čez Mali Lubnik, z blegoške ceste iz Breznice, iz Soteske ali pa od Sv. Tomaža mimo Zalubnikarja.

Na vrhu Lubnika ni prav dosti prostora. Na njem stoji pretvornik, triangulacijska piramida in precej velik planinski dom, ki so ga odprli leta 1953. Čeprav do vrha ni poti po kateri bi bil dostop mogoč z avtomobilom, so vanj napeljali tudi elektriko in telefon. Drva in druge stvari, ki so potrebna za obnavljanje in oskrbovanje doma, prinašajo na

vrh predvsem vojaki. Hrano in pijačo pripelje s konjem nosač z Breznice.

Planinski dom je odprt od prvega marca do novega leta. Z praznovanjem novega leta vsako leto zaključijo sezono. »Največ gostov je spomladi in jeseni. Poleti je čas dopustov, pa tudi prevroče je.« pravi prijazna oskrbnica Berta Tell. Z možem sva tukaj že drugo leto in se kar dobro počutiva. Dobro se razumeva s planinskim društvom, pa tudi z gosti. Med tednom teh ni tako zelo veliko, razen tistih stalnih, ob sobotah in nedeljah pa je kar precej obiska.«

Dela je torej dosti, kako pa zmoreta vse sama?

»Drugače ni posebno težko, le ob sobotah in nedeljah, ko je veliko gostov. Vendar vedno dobiva pomoč iz planinskim društvom. Nerodno je edino to, da so to skoraj vsak teden drugi planinci, zato morava vedno znova razlagati pravila, cene in vse drugo.«

Kakšno hrano hrano in pijačo pa postrežete planincem, ki pridejo k vam?

»Odvizno kdaj pridejo. Med tednom lahko vedno dobe klobaso v zaseki, svež kruh, topel čaj in vse druge brezalkoholne in alkoholne pijače. Tudi dober domač sadjavec

je vedno na zalogi. Če pa pridejo gostje pred deseto uro, vedno lahko naroče topel obrok. Ob sobotah in nedeljah pripravimo pet vrst jedi. Največkrat različne enolončnice, golaž, vampe, ajdove žgance. Večkrat spečem tudi orehovo potico, sedaj poleti pa tudi različne sadne zavitke. Cene so običajne.«

Kako pa so zadovoljni gostje?

»Zdi se mi, da so zadovoljni. Ponavadi pridejo, kaj popijejo ali pojedjo, malo pogledajo z vrha, od koder je čudovit razgled vse do Kranja in Ljubljane, si odpočijejo in odidejo. Sprejemamo in strežemo jih od šeste ure zjutraj pa nekako do desete zvečer. Če se prijavi skupine, pa včasih strežemo tudi malo dlje. Precej gostov je stalnih, to so Lubnikarji. Lubnikar lahko postane vsak, ki se vsaj petnajstkrat na leto podpiše v knjigo Lubnikarjev. Seveda hodijo tudi planinci iz drugih krajev domovine, pa tudi tujci. V domu je enaindvajset ležišč, ki mnogokrat pridejo prav tistim, ki pridejo šele zvečer in gostom, ki pridejo od dlje, pa jim je vseeno, če sobe niso ravno hotelske. Cena prenočišča je 66 dinarjev za člana planinskega društva, za ostale 106 dinarjev. Imamo tudi težave, ko hočejo prenočiti gostje brez kakšnega koli dokumenta. To ni dovoljeno in zato takšnih ne sprejemamo na prenočevanje. Tudi ponoči ne odpiramo, razen če bi se kdo v gozdu izgubil – to pa se še ni zgodilo.«

Kaj pa druge težave, jih je dosti?

»Ne, skoraj nikoli nimamo večjih težav. Vendar na nekaj pa bi opozarila vse, ki hodijo v planine. Vinjenih gostov ne marajo nikjer in tudi pri nas ne. V planinskih domovih z vpitjem povzročajo nemir in motijo druge obiskovalce, ki so tu na odih. Saj nima nihče nič proti silcu žganja ali kozarcu vina. Toda zato, da se ga napijete, pa v hribih, če je sploh kje, ni pravi kraj. Vseh ostalih gostov pa smo veseli in so vedno dobrodošli.«

Torej prvokrat, ko ne boste vedeli kam na izlet, pojdite na Lubnik. Čudovit razgled, planinski zrak, pa tudi dobra postrežba na vrhu bodo poplačali oznojeno čelo in mokro majico. V. Primožič

Upri se nasilju nad šibkejšim

Med nami živijo duševni pohabljeni – bodi pozoren nanje, nauči se jih prepoznavati. Takšnega človeka boš prepoznal po tem, da se znaša nad šibkejšim, največkrat nad živalmi. In vedeti moraš: če se mu ponudi priložnost, bo človek, ki je do nezavedi pretepel konja, pretepel tudi tebe. Tisti, ki je sposoben očiti iztakniti ptici, bi jih bil sposoben iztakniti tudi tebi. Tisti, ki z užitek počasi utaplja mladega psa, bi to prav lahko počel z otrokom, če bi to počel nezakaznovo. Bodi pozoren na mučitelje živali, kajti to so potencialni mučitelji ljudi. Glej okoli sebe, nauči se prepoznavati zlasti človeške izrodke. Opozori nanje svoje prijatelje. In če imaš kakšno koli možnost, da rešiš žival iz rok podivjanega mučitelja, stori to brez odlašanja. Prav tako, kot si dolžan posredovati, če pretepajo majhne otroke – kajti vedi: to je ista vrsta ljudi.

Tako nas poziva v borbo proti nasilju nad živalmi članica društva proti mučenju živali Sveta Makarovič, naša znana pesnica in pisateljica.

Društvo za zaščito živali pa vse lastnike živali, da ob tej priložnosti redno oskrbujejo živali z zadostno količino pitne vode, manjkajoče vode zlasti občutljivi čuvaji na podeželju, ker morajo zaradi nevarnosti stekline nenehno priklenjeni in jim je dostop do vode često onemogočen. Zato vodu poščajte živali na soncu, temveč takoj preemestite v senčni prostor.

Člani in terenski delavci društva naj nenehno preverjajo izvajanje teh navodil.

Opustitev oskrbe živali s pitno vodo pomeni mučenje živali s kaznivo kot prekršek zoper zakon javnem redu in miru (Ur. l. SRS 16, čl. 11., točka 7.). Prijavitelj primere mučenja živali pristojnim postajam ali oddelkom milice, pa tudi »Društvom proti mučenju živali v Kranju, Ljubljani in drugod«.

V. Primožič

